

विद्युत नियमन आयोग

सानो गौचरण, काठमाण्डौ

नेपाल विद्युत प्राधिकरणका उपभोक्ता (सामुदायिक थोक उपभोक्ता संस्था अन्तर्गत रहेका उपभोक्ता समेत) को विद्युत महसुल दर निर्धारण

मिति २०७७/०३/०१ मा बसेको आयोगको ५७औं बैठकबाट निर्धारित विद्युत महसुल दर (२०७७ असार महिना देखिको विद्युत खपतमा लागु हुने)

निवेदक (वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति) : नेपाल विद्युत प्राधिकरण
दरबारमार्ग, काठमाडौं

निवेदन संख्या (Petition No.) : ERC/076/77/tariff-01

काठमाडौं, नेपाल
२०७७ असार ०१
www.erc.gov.np

विद्युत नियमन आयोग

श्री दिल्ली बहादुर सिंह	अध्यक्ष
डा. राम प्रसाद धिताल	सदस्य
श्री रामकृष्ण खतिवडा	सदस्य
श्री रामेश्वर प्रसाद कलवार	सदस्य
श्री भागीरथी ज्ञवाली	सदस्य
श्री नुतन प्रकाश शर्मा	सचिव

(Handwritten signature)

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि	६
१.१. विद्युत नियमन आयोग	१०
१.२. नेपाल विद्युत प्राधिकरण.....	११
१.३. विद्युत महसुल निर्धारणका कानूनी आधार	१२
१.४. उपभोक्ता विद्युत महसुल निवेदन उपर राय, सुझाव एवं प्रतिक्रिया लिनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई	१२
२. आयोगको अध्ययन तथा विश्लेषण: ने.वि.प्रा.को कुल वार्षिक आवश्यक बिक्री.....	१४
२.१. उपभोक्ता वर्ग अनुसारको बिक्री युनिट.....	१४
(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव.....	१४
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष:.....	१५
२.२. आफ्ना आयोजनाबाट उत्पादन	१७
(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव.....	१७
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	१८
२.३. विद्युत खरिद.....	१८
(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव.....	१८
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	१९
२.४. विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धता.....	२०
(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	२०
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	२१
२.५. मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च.....	२३
(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव.....	२३
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	२५
२.६. कर्मचारी खर्च.....	२७
(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	२७
(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	२८
२.७. प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च.....	२९

(Handwritten signature)

(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	२९
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	२९
२.८.	पूँजीगत खर्च तथा स्थिर सम्पत्तिमा पूँजीकरण	३०
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३०
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	३२
२.९.	हासकट्टी	३२
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३३
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	३३
२.१०.	पूँजी लगानीमा प्रतिफल.....	३४
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३४
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	३५
२.११.	ऋणमा ब्याज.....	३६
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३६
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	३७
२.१२.	अन्य आय	३८
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३८
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	३९
२.१३.	लगानीमा प्रतिफल.....	३९
(क)	ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव.....	३९
(ख)	आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष.....	४०
२.१४.	रोयल्टी.....	४०
२.१५.	अन्य व्यवस्था	४१
२.१६.	नियामकीय शुल्क	४१
२.१७.	मुद्रा सट्टी वापतको घाटा/(नाफा).....	४२
२.१८.	आ.व. २०७६/७७ को आवश्यक वार्षिक खर्चको संक्षिप्त विवरण	४२
३.	ने.वि.प्रा.को अधिक बिक्री/ न्यून बिक्रीको विश्लेषण	४४
३.१.	हालको महसुलको औसत बिलिङ्ग दर.....	४४

(Handwritten signature)

३.२.	हालको महसुल दरको आधारमा प्रत्येक उपभोक्ता वर्गको बिक्री.....	४५
३.३.	हालको महसुल दरको आधारमा अधिक बिक्री/(अपुग बिक्री)को विश्लेषण.....	४६
४.	अधिक बिक्री/(अपुग बिक्री)को विश्लेषणका आधार तथा रणनीतिहरू.....	४७
५.	आयोगले निर्धारण गरेको महसुल दर.....	५०
६.	निर्देशन.....	६१
अनुसूची १	६५
अनुसूची २	७५
अनुसूची ३	७८

(Handwritten signature)

नेपाल विद्युत प्राधिकरणका उपभोक्ता (सामुदायिक थोक उपभोक्ता संस्था अन्तर्गत रहेका उपभोक्ता समेत) को विद्युत महसुल दर निर्धारणको निर्णय

१. पृष्ठभूमि

विद्युत ऐन २०४९ अनुसार विद्युत वितरण अनुमति प्राप्त संस्था नेपाल विद्युत प्राधिकरण (यसपछि "ने.वि.प्रा." भनी सम्बोधन गरिएको छ) द्वारा मिति २०७६/०८/१३ मा विद्युत नियमन आयोग (यसपछि "आयोग" भनी सम्बोधन गरिएको छ) समक्ष उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारणको लागि पेश भएको निवेदनमा आयोगले थप आवश्यक विवरण पेश गर्नु भनी मिति २०७६/०८/२७ मा पत्राचार गरेको थियो । सो सम्बन्धमा मिति २०७६/१०/१७ मा आयोग समक्ष ने.वि.प्रा. ले थप विवरण तथा कागजातहरूका साथै परिमार्जित विद्युत महसुल प्रस्ताव पेश गरेको थियो । तत्पश्चात पनि नपुग कागजातहरू ने.वि.प्रा. बाट पत्र तथा इमेल मार्फत आयोग समक्ष प्राप्त भएका थिए । सो प्राप्त भए लगत्तै सर्वसाधारणलाई सुसूचित गराउने उद्देश्यका साथ आयोगले प्राप्त गरेका सम्पूर्ण विवरणहरू जस्ताको तस्तै आयोगको विद्युत महसुल निर्धारणका लागि तयार गरेको वेबसाइट www.erc.gov.np/ct मा राखी राय, सुझाव एवं प्रतिक्रिया उपलब्ध गराउन राष्ट्रिय दैनिक पत्रपत्रिकाहरूमा सूचना प्रकाशन गरेको थियो ।

पहिलो, दोस्रो र तेस्रो चरणमा आयोगले प्राप्त गरेको प्रस्ताव, कागजातहरू, इमेल तथा पत्र मार्फत प्राप्त थप जानकारी मुख्य गरी निम्न विषयसँग सम्बन्धित छन् :

- विद्युत महसुल प्रस्ताव र सम्बन्धित कागजातहरू
- परिमार्जित विद्युत महसुल प्रस्ताव र सम्बन्धित कागजातहरू
- ने.वि.प्रा.को ग्राहस्थ वर्ग वाहेक अन्य उपभोक्ता वर्गहरूको उप-समूहहरू अन्तर्गत आ.व. २०७५/७६ मा रहेको उपभोक्ताको संख्या तथा खपत भएको विद्युतको विवरण
- उपभोक्ता वर्गको वर्गीकरण

(Handwritten signature)

- ने.वि.प्रा.को विगत वर्षहरूको वार्षिक प्रतिवेदनहरू
- प्रस्ताव उपर छलफलमा उठेका विषयहरूलाई प्रष्ट्याउने विवरण

आयोगद्वारा ने.वि.प्रा.को परिमार्जित विद्युत महसुल प्रस्ताव उपर विस्तृत रूपमा अध्ययन पूरा गरी सो प्रस्ताव उपर सरोकारवालाहरू बीच छलफल गर्न मिति २०७६ चैत्र १४, १६ र १७ गतेका लागि निर्धारित भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारीले विश्वव्यापी रूपमा उब्जाएको त्रास, तथा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) ले मिति २०७६/१२/१० मा गरेको देशव्यापी बन्दाबन्दीको निर्णयको कारणले स्थगित गरिएको थियो। तत् पश्चात सरोकारवालाहरूको भेला गरी सार्वजनिक सुनुवाई गर्न समय अनुकूल नरहेको एवं नेपाल सरकारको निर्णयको कारणले गर्दा समेत सम्भव नभएको हुँदा मिति २०७७/०२/१२ गते सोमबारका दिन उक्त प्रस्ताव उपर सरोकारवालाहरूको राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया लिनका लागि विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ को दफा ४ उपदफा (३) को व्यवस्था बमोजिम सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवाई (E-Hearing) कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा देशका विभिन्न क्षेत्र तथा संस्थाहरूबाट २८० भन्दा बढिको सहभागिता रहेको थियो र करिब १०० जना सरोकारवालाहरूबाट राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया प्राप्त भएको थियो। साथै, विभिन्न सरोकारवालाहरूबाट प्रस्ताव उपर आयोगको कार्यालयमा लिखित रूपमा, आयोगको इमेल ठेगाना (info@erc.gov.np) तथा आयोगको वेबसाइट (www.erc.gov.np/ct) मार्फत गरी करिब ८० जनाबाट राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया प्राप्त भएको थियो भने ने.वि.प्रा. बाट २०७६/१/२६ मा अन्तिम कागजात पेश भएको थियो। प्राप्त राय, सुझाव र प्रतिक्रिया तथा सो सन्दर्भमा ने.वि.प्रा. ले दिएको प्रतिक्रिया यस निर्णयको अनुसूची १ मा उल्लेख गरिएको छ।

विद्युत क्षेत्रको नियामक निकायको हैसियतले उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारण गर्दा सम्बन्धित पक्षहरू: उपभोक्ता तथा ने.वि.प्रा. दुवैको हितलाई सन्तुलन हुने गरी महसुल निर्धारण गर्नु आयोगको

(Handwritten signature)

दायित्व हो। आयोगले ऐन तथा नियमावलीको अधिनमा रहेर तयार गरी लागु गरेको विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६ बमोजिम ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ को विद्युत महसुल दर निर्धारणको लागि आयोग समक्ष निवेदन पेश गरेको थियो। तदअनुरूप, आयोगले ने.वि.प्रा. को उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारणको प्रस्तावना उपर विस्तृत रूपमा अध्ययन गर्नुको साथै सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा प्रत्यक्ष रूपमा प्राप्त भएका, आयोगको कार्यालयमा लिखित रूपमा प्राप्त भएका, आयोगको इमेल ठेगाना तथा आयोगको वेबसाइट मार्फत प्राप्त भएका सरोकारवालाहरूका राय, सुझाव तथा प्रतिक्रियालाई समेत मध्यनजर गर्दै ने.वि.प्रा.ले आर्जन गर्ने कुल आम्दानीको अनुमान गरी यथोचित संचालन खर्च तथा पुँजीगत लगानीको प्रक्षेपणको आधारमा समतामूलक तथा न्यायिक हिसाबले समायोजन हुने गरी उपभोक्ता विद्युत महसुल दर निर्धारण गरेको छ।

माथि उल्लेखित विभिन्न मितिहरूमा ने.वि.प्रा. द्वारा पेश गरिएका आ.व. २०७५/७६ तथा आ.व. २०७६/७७ का खर्च सम्बन्धी विवरणहरू र सोही आर्थिक वर्षहरूको लेखा परिक्षण गरिएको विवरण, अपरिष्कृत विवरण र प्रक्षेपित वित्तीय विवरणहरूबीच केही विवरणमा भिन्नता देखिएको छ। प्रस्तुत विवरणमा देखिएका भिन्नताहरूलाई यस निर्णयको पछिल्ला पृष्ठहरूमा सम्बन्धित खर्च शीर्षकहरूमा नै सम्बोधन गरिएका छन्।

आयोगले विद्युत उपभोक्ताहरूको हित र ने.वि.प्रा.को संस्थागत वित्तीय स्वास्थ्यलाई समेत मध्यनजर गर्दै ने.वि.प्रा.ले पेश गरेको प्रत्येक खर्च र आम्दानीको विस्तृत अध्ययन गरी एक नियामक निकायको दृष्टि (Regulatory eye) बाट विश्लेषण गरी यस निर्णय मार्फत विद्युत महसुल दर निर्धारण गरेको छ। यस निर्णयको पछिल्ला पृष्ठहरूमा आयोगले महसुल निर्धारणका निमित्त प्रयोग गरेका आधारहरू तथा परिकलनहरू (Calculation) को विस्तृत रूपमा व्याख्या गरिएको छ। यस सम्बन्धमा ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेका केही विवरणहरू तथा जानकारीहरू विस्तृत विश्लेषणको लागि अपूग देखिएको छ। यस महसुल निर्धारण गर्दा आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ का लागि स्वीकृत गरेको आम्दानी तथा खर्च र सोही अवधिको ने.वि.प्रा.को लेखा परिक्षण भएको वास्तविक

(Handwritten signature)

आम्दानी तथा खर्चमा कुनै भिन्नता भएमा ने.वि.प्रा.ले अर्को महसुल निर्धारणको निवेदन आयोग समक्ष पेश गर्दा सोको समायोजनका लागि समेत आयोगलाई अनुरोध गर्न पाउने र आयोगले सो खर्च तथा आम्दानीको विश्लेषण गरी जायज खर्च तथा आम्दानीको भिन्नतालाई अर्को महसुल निर्धारणमा समायोजन हुने गरी नियामकीय सम्पत्ति (Regulatory Asset) वा दायित्व (Regulatory Liability)को रूपमा स्वीकृत गर्ने हुँदा आवश्यक सम्पूर्ण जानकारी तथा विवरणको अभावको बावजुद पनि उचित महसुल निर्धारण गर्न सो शीर्षकहरूमा तर्कसंगत आधार तथा मापन गरी स्वीकृत गरिएको छ। प्रत्येक खर्च र आम्दानीका शीर्षकहरूसँग सम्बन्धित विश्लेषणको पृष्ठभूमि, तर्क तथा धारणाहरू यस निर्णयको पछिल्ला पृष्ठहरूमा सम्बन्धित शीर्षकहरूमा उल्लेख गरिएका छन्।

ने.वि.प्रा.बाट प्रस्ताव गरिएको आ.व. २०७६/७७ को विद्युत महसुलको निर्धारण गर्नका निम्ति उक्त आर्थिक वर्षको अपूग बिक्री आय (Revenue Gap) तथा अधिक बिक्री आय (Revenue Surplus) भएको खण्डमा विभिन्न उपभोक्ता वर्गको महसुल समायोजन गर्नुपर्ने हुन्छ।

हाल कायम रहेको महसुल दर अनुसार हुन आउने वार्षिक अनुमानित बिक्रीबाट वार्षिक अनुमानित खर्च घटाई ने.वि.प्रा. को आ.व.२०७६/७७ को अधिक बिक्री आयको हिसाब गरिएको छ। साथै, वार्षिक आवश्यक खर्चको हिसाब गर्दा कूल वार्षिक अनुमानित खर्चबाट अन्य आम्दानी वापतको सम्पूर्ण रकम घटाइएको छ।

यस महसुल ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ को लागि प्रक्षेपण गरेको आम्दानी तथा खर्चको अनुमानित वित्तीय विवरण तथा सोसँग सम्बन्धित विवरणको आधारमा निर्धारण गरिएको छ। यस निर्णय मार्फत निर्धारण गरिएको महसुल दर अनुसार ग्राहस्थ वर्ग तथा अन्य केही उपभोक्ता वर्गको महसुल दर घटेको र लोडसेडिड भएको अवस्थामा लागु रहेको डेडिकेटेड वापतको अतिरिक्त शुल्क हाल लोडसेडिड नरहेको अवस्थामा हटेको तर आ.व. २०७६/७७ को अन्तिम महिना असार देखिको खपतमा यो महसुल दर लागु हुने र ११ महिनाको विद्युत महसुल हालकै महसुल दर

(Handwritten signature)

अनुसार ने.वि.प्रा.ले बिलिङ्ग गरेको हुँदा ने.वि.प्रा.को विद्युत बिक्री मार्फत हुने आम्दानी यस निर्णयमा उल्लेख गरिएको समायोजित बिक्री रकम भन्दा बढी हुन आउँछ। त्यसैगरी, कोभिड-१९ महामारीको कारणले हालसम्म पनि कायम रहेको देशव्यापी बन्दाबन्दीको कारण ने.वि.प्रा.ले आपूर्ति गर्ने विद्युतको खपतमा कमी हुने तथा यसै बन्दाबन्दीलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारले मासिक १५० किलोवाट घण्टा सम्म र १५१ देखि २५० किलोवाट घण्टा सम्म विद्युत उपभोग गर्ने ग्राहस्थ उपभोक्ताहरूको विद्युत महसुलमा क्रमशः २५% र १५% छुट दिने निर्णय गरेको र प्रभावित उत्पादनमूलक उद्योगहरूको बन्दाबन्दी अवधिको डिमाण्ड शुल्कमा छुट दिने तथा माग कम हुने समयको महसुल दरमा ५०% छुट दिने निर्णय गरेको भएतापनि यस महसुल निर्धारण गर्दा यी दुवै असरबाट सृजना हुने थप आर्थिक व्ययभार समावेश गरिएको छैन। यसलाई ने.वि.प्रा. ले सम्बन्धित निकायसँगको सहकार्यद्वारा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

यस अनुसार निर्धारित महसुल २०७७ असार महिना देखिको विद्युतको खपतमा लागु हुनेछ र अर्को महसुल निर्धारण नभएसम्म यही महसुल दर कायम रहनेछ। यस निर्णय बमोजिम निर्धारण भएको महसुल दर ने.वि.प्रा. का समस्त उपभोक्ता तथा सामूदायिक थोक उपभोक्ता अन्तर्गतका उपभोक्ताहरूलाई समेत लागु हुनेछ। ने.वि.प्रा.ले यो निर्णय लागु हुनु अघि आफ्नो प्रणालीमा यस निर्णयले व्यवस्था गरे बमोजिमको परिवर्तन गर्नुपर्नेछ।

१.१. विद्युत नियमन आयोग

यस आयोग नेपालमा विद्युत क्षेत्रलाई नियमन गर्ने उद्देश्यले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ (यसपछि "ऐन" भनी सम्बोधन गरिएको छ) र विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ (यसपछि "नियमावली" भनी सम्बोधन गरिएको छ) अन्तर्गत स्थापना भएको स्वशासित र संगठित नियामक निकाय हो। आयोगले विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण तथा व्यापार लगायतका कार्यलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, उपभोक्ताको हक र

(Handwritten signature)

हित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालार्ई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन महत्वपूर्ण नियामकीय भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ।

१.२. नेपाल विद्युत प्राधिकरण

ने.वि.प्रा. नेपालमा विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरणलाई सक्षम, भरपर्दो र सर्वसुलभ गरी विद्युत आपूर्तिको समुचित व्यवस्था गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४१ बमोजिम स्थापित संस्था हो। ने.वि.प्रा.सँग हालसम्म सञ्चालनमा रहेका १७ वटा जलविद्युत केन्द्रका साथै १ बहु-इन्धन विद्युत उत्पादन केन्द्र तथा १ डिजल विद्युत उत्पादन केन्द्रको स्वामित्व रहेकोले नेपालमा विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था गर्न ने.वि.प्रा.को योगदान महत्वपूर्ण रहँदै आएको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७५/७६ को अपरिष्कृत विवरण अनुसार ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७५/७६ को कूल विद्युत बिक्रीका लागि आवश्यक पर्ने विद्युतको परिमाण मध्ये ३३.७४% ने.वि.प्रा.को आफ्नो विद्युत उत्पादन केन्द्रबाट उत्पादन गरेको थियो भने २९.००% स्वतन्त्र विद्युत उत्पादकबाट खरिद गरिएको थियो तथा बाँकी ३७.२५% भारतबाट आयात गरिएको थियो। नेपाल सरकारको समेत लगानी रहेका ने.वि.प्रा. र ने.वि.प्रा.का सहायक कम्पनीहरूको स्वामित्वमा रहेका जम्मा ७२६.३ मेगावाट जडित क्षमता भएका ५ वटा जलविद्युत आयोजनाहरू निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेका छन्। विद्युत वितरणकर्ताको हैसियतले, ने.वि.प्रा.का हाल सामुदायिक तथा थोक उपभोक्ता समेत गरी कुल ३६ लाख ५८ हजार उपभोक्ता छन्। ने.वि.प्रा.को २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार सो आर्थिक वर्षको अन्तिमसम्म ने.वि.प्रा.ले निजी कम्पनीहरूको स्वामित्वमा रहेका जम्मा ६,०४४.०५ मेगावाट जडित क्षमताका ३४० वटा आयोजनाहरूसँग विद्युत खरिद गर्ने सम्झौता कायम गरेको छ।

(Handwritten signature)

१.३. विद्युत महसुल निर्धारणका कानूनी आधार

विद्युत क्षेत्रको नियामक निकायको हैसियतले उत्पादन तर्फ विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण, प्रसारण तर्फ प्रसारण शुल्क (Wheeling Charge) निर्धारण, व्यापार तथा प्रतिस्पर्धा तर्फ विद्युतको थोक बजार सञ्चालन र उपभोक्ता महसुल निर्धारण गर्ने दायित्व समेत आयोगको रहेको छ। आयोगले विद्युत महसुल निर्धारण गर्न आवश्यक नियामक साधनको रूपमा विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६ (यसपछि "महसुल निर्देशिका" भनी सम्बोधन गरिएको छ) को तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। यस महसुल निर्देशिकाले ऐनको दफा १३ तथा नियमावलीको नियम ८ एवं नियम ९ अन्तर्गत आयोगमा निहित रहेको विद्युत महसुल दर निर्धारण गर्ने प्रयोजनलाई सार्थकता प्रदान गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले यही महसुल निर्देशिकाको आधारमा आयोग समक्ष उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारणको लागि निवेदन पेश गरेको थियो। तत् पश्चात आयोगले उक्त निवेदन उपर अध्ययन गरी नियमावलीको नियम ८ र ९ तथा महसुल निर्देशिकाको दफा ६ बमोजिमका आधारहरू तथा महसुल निर्देशिकाको दफा ५ अन्तर्गतका निर्देशक सिद्धान्तको अधिनमा रही दफा ४ बमोजिम कारबाही अगाडि बढाई ऐनको दफा १३, नियमावलीको नियम ९ तथा महसुल निर्देशिकाका प्रावधानहरू बमोजिम विद्युत महसुल दर निर्धारण गरिएको छ।

१.४. उपभोक्ता विद्युत महसुल निवेदन उपर राय, सुझाव एवं प्रतिक्रिया लिनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई

ऐनको दफा २१ तथा नियमावलीको नियम १९ बमोजिम आयोगले उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारण गर्ने विषयमा निर्णय गर्नुपूर्व सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। आयोगले विद्युत महसुल दर निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि गरिने सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यलाई सरल, व्यवस्थित र एकरूपता कायम गर्न, सरोकारवालाहरूको जानकारी पाउने हक तथा स्वच्छ, निष्पक्ष सुनुवाईको अधिकारलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्न विद्युत नियमन आयोग

(Handwritten signature)

सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ बमोजिमको प्रकृया अनुसरण गरी मिति २०७६ चैत्र १४, १६ र १७ गतेका लागि निर्धारित भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारीले विश्वव्यापी रूपमा उब्जाएको त्रास तथा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) ले मिति २०७६/१२/१० मा गरेको देशव्यापी बन्दाबन्दीको निर्णयको कारणले स्थगित गरिएको थियो। तत् पश्चात नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को प्रकोपले गर्दा सरोकारवालाहरूको भेला गरी सार्वजनिक सुनुवाई गर्न समय अनुकुल नरहेको एवं नेपाल सरकारको निर्णयको कारणले गर्दा समेत सम्भव नभएको हुँदा मिति २०७७/०२/१२ गते सोमबारका दिन ने.वि.प्रा. को उक्त प्रस्ताव उपर सरोकारवालाहरूको राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया लिनका लागि सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवाई (e-hearing) आयोजना गरिएको थियो। टेलिफोनको माध्यमबाट समेत राय/सुझाव दिन सक्ने व्यवस्था गरिएको सो कार्यक्रममा करिब २९० जना सरोकारवालाहरूको उपस्थिति रहेको थियो र सोही सार्वजनिक सुनुवाई मार्फत समेत सरोकारवालाहरूको राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया प्राप्त भएको छ। ने.वि.प्रा. ले पेश गरेको विद्युत महसुल प्रस्ताव उपर छलफल गर्न आयोजित उक्त सार्वजनिक सुनुवाईमा आयोगका तर्फबाट सम्पूर्ण पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरू र ने.वि.प्रा. को तर्फबाट कार्यकारी निर्देशक तथा उप-कार्यकारी निर्देशक लगायतका कर्मचारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो। आयोगले ने.वि.प्रा. को विद्युत उपभोक्ता महसुलको पुनरावलोकनको निवेदन उपर विस्तृत अध्ययन गरी रु. ६८ अर्ब १९ करोड ७८ लाख ५६ हजार बराबरको कुल वार्षिक बिक्री आय स्वीकृत गरेको छ। यस विषयमा आयोगले प्रस्तावित महसुल दरमा समायोजन गरी परिच्छेद ५ मा उल्लेखित भए बमोजिमको महसुल निर्धारण गरेको छ।

(Handwritten signature)

२. आयोगको अध्ययन तथा विश्लेषण: ने.वि.प्रा.को कुल वार्षिक आवश्यक बिक्री

२.१. उपभोक्ता वर्ग अनुसारको बिक्री युनिट

(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा. ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७६/७७ को प्रक्षेपित बिक्री युनिट ७ अर्ब ३८ करोड ६५ लाख ५८ हजार किलोवाट घण्टा (कि.वा. घण्टा) रहेको छ। ने.वि.प्रा.ले पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को बिक्रीको परिमाण निम्नानुसार रहेको छ:

कि.वा. घण्टा (युनिट) हजारमा

क्र.सं.	उपभोक्ता वर्ग	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)
१.	ग्राहस्थ	२,४४१,६७०	२,६८३,९६८	३,१९३,०४७
२.	गैह व्यापारिक	१७१,९३३	१८७,४३१	२१५,७१७
३.	व्यापारिक	४०७,५९३	४६८,८९०	५४०,६६९
४.	औद्योगिक	२,०७४,१६८	२,४३८,०६०	२,७१९,२९३
५.	खानेपानी	७५,५०८	९३,०१९	१००,०२१
६.	सिंचाई	६२,३८३	८४,२८८	८४,७४६
७.	सडक बत्ती	७७,३५५	७९,३९९	९२,२३९
८.	अस्थायी कनेक्सन	३,०७९	३,५०७	३,२१४
९.	यातायात	५,२९८	४,६१२	५,५३५
१०.	धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	७,७७४	७,९०२	८,९२९
११.	गैह ग्राहस्थ	१०३,१४८	१४९,२०२	१६०,८७५
१२.	मनोरञ्जन व्यवसाय	२,७०९	५,६५८	४,९३३
१३.	सामुदायिक थोक उपभोक्ता	१२४,६७८	१४०,५३०	१६७,३४१
१४.	निर्यात	२,९४०	३४,७४०	९०,०००
	जम्मा	५,५६०,२३६	६,३८१,२०६	७,३८६,५५८

(Handwritten signature)

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष:

ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ को विद्युत बिक्री युनिट (कि.वा. घण्टा), विशेषतः ग्राहस्थ वर्गका उपभोक्ता तर्फको बिक्रीमा गत वर्ष भन्दा उल्लेखनीय रूपले वृद्धि हुने प्रक्षेपण गरेको छ। तर विगत दश वर्ष (आ.व.२०६६/६७ देखि आ.व.२०७५/७६ सम्म) को निर्यात बाहेक कूल बिक्री युनिटको विश्लेषण गर्दा चक्रिय वार्षिक वृद्धि दर (Compounded Annual Growth Rate) करिब ११% रहने देखिन्छ। कुल बिक्रीको ठूलो अंश ओगट्ने ग्राहस्थ र औद्योगिक वर्गको चक्रिय वार्षिक वृद्धि दर (Compounded Annual Growth Rate) क्रमशः १०% र ११% रहेको देखिन्छ।

उपभोक्ता वर्ग	कि.वा. घण्टा खपत वृद्धि (प्रतिशतमा)		
	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)	ने.वि.प्रा. द्वारा आ.व. २०७६/७७ को प्रक्षेपित	चक्रिय वार्षिक वृद्धि दर (आ.व.२०६६/६७ देखि आ.व. २०७५/७६ सम्म)
ग्राहस्थ	१०%	१९%	१०%
गैह व्यापारिक	९%	१५%	७%
व्यापारिक	१५%	१५%	११%
औद्योगिक	१८%	१२%	११%
खानेपानी	२३%	८%	१४%
सिंचाई	३५%	१%	१४%
सडक बत्ती	३%	१६%	२%
अस्थायी कनेक्सन	१४%	(८%)	१५%
यातायात	(१३%)	२०%	(२%)
धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	२%	१३%	९%
गैह ग्राहस्थ	४५%	८%	६७%
मनोरञ्जन व्यवसाय	१०९%	(१३%)	११६%
सामुदायिक थोक उपभोक्ता	१३%	१९%	१७%

(Handwritten signature)

निर्यात	१०८२%	१५९%	(८%)
औसत	१५%	१६%	११%

चालू आ.व. को पहिलो ९ महिनाको वास्तविक बिक्रीको परिमाण उपलब्ध भएको खण्डमा सोही विवरण तथा विद्युत बिक्रीमा वर्षा याम र सुख्खा यामको विद्युत खपतले पार्ने प्रभावलाई समेत मध्यनजर गरी बाँकी ३ महिना अवधिको विद्युत बिक्री परिमाणको अनुमान गर्न सकिने थियो। तर आ.व. २०७६/७७ को पहिलो ९ महिनाको वास्तविक कूल बिक्रीको विवरण उपलब्ध नभएकोले आयोगले ने.वि.प्रा. ले गरेको बिक्री युनिटको प्रक्षेपणमा कुनै परिवर्तन नगरी ७ अर्ब ३८ करोड ६५ लाख ५८ हजार किलोवाट घण्टा बिक्री युनिटलाई प्रमाणित गरेको छ। तथापि, विद्यमान कोभिड -१९ को असरको कारणले हुन सक्ने माग तथा आपूर्तिको सन्तुलनमा पर्न सक्ने प्रभावका बारेमा आयोग सजग रहेको छ र यसबाट परेको असरलाई अर्को विद्युत महसुल निर्धारण गर्दा सम्बोधन गर्न सकिनेछ।

कि.वा. घण्टा (युनिट) हजारमा

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) बिक्री	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) बिक्री	आ.व. २०७६/७७ (ने.वि.प्रा. द्वारा प्रक्षेपित) बिक्री	आ.व. २०७६/७७ (आयोगद्वारा समायोजित) बिक्री
१.	ग्राहस्थ	२,४४१,६७०	२,६८३,९६८	३,१९३,०४७	३,१९३,०४७
२.	गैह व्यापारिक	१७१,९३३	१८७,४३१	२१५,७१७	२१५,७१७
३.	व्यापारिक	४०७,५९३	४६८,८९०	५४०,६६९	५४०,६६९
४.	औद्योगिक	२,०७४,१६८	२,४३८,०६०	२,७१९,२९३	२,७१९,२९३
५.	खानेपानी	७५,५०८	९३,०१९	१००,०२१	१००,०२१
६.	सिंचाई	६२,३८३	८४,२८८	८४,७४६	८४,७४६
७.	सडक बत्ती	७७,३५५	७९,३९९	९२,२३९	९२,२३९
८.	अस्थायी कनेक्सन	३,०७९	३,५०७	३,२१४	३,२१४
९.	यातायात	५,२९८	४,६१२	५,५३५	५,५३५
१०.	धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	७,७७४	७,९०२	८,९२९	८,९२९
११.	गैह ग्राहस्थ	१०३,१४८	१४९,२०२	१६०,८७५	१६०,८७५

Handwritten signature

१२.	मनोरञ्जन व्यवसाय	२,७०९	५,६५८	४,९३३	४,९३३
१३.	सामुदायिक थोक उपभोक्ता	१२४,६७८	१४०,५३०	१६७,३४१	१६७,३४१
१४.	निर्यात	२,९४०	३४,७४०	९०,०००	९०,०००
	जम्मा	५,५६०,२३६	६,३८१,२०६	७,३८६,५५८	७,३८६,५५८

२.२. आफ्ना आयोजनाबाट उत्पादन

(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा आफ्ना विद्युत उत्पादन केन्द्रहरुबाट ३ अर्ब १० करोड ३५ लाख ३९ हजार कि.वा. घण्टा बराबरको विद्युत उत्पादन हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को आफ्ना आयोजनाबाट हुने विद्युत उत्पादनको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

कि.वा. घण्टा (युनिट) हजारमा

क्र. सं.	विवरण	उत्पादन केन्द्रको प्रकार	क्षमता (मे.वा.)	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) उत्पादन	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) उत्पादन	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) उत्पादन
१.	काली गण्डकी "ए"	जलविद्युत	१४४	८६५,०७५	८७१,९१४	८८७,८६७
२.	मध्य मर्स्याङ्दी	जलविद्युत	७०	४३७,२८७	४७१,३२३	४६३,४७३
३.	मर्स्याङ्दी	जलविद्युत	६९	४४७,४९०	४७५,१७६	४७७,७१७
४.	कुलेखानी-पहिलो	जलविद्युत	६०	६२,१३१	९१,१८४	१०३,९२६
५.	कुलेखानी-दोस्रो	जलविद्युत	३२	३१,७५४	४४,६७७	४७,२९८
६.	चमेलिया	जलविद्युत	३०	५२,४६०	१६१,३९६	१८१,४३८
७.	त्रिशुली	जलविद्युत	२४	१२१,३१७	१२३,७४१	१३८,९६४
८.	गण्डक	जलविद्युत	१५	१७,४९६	११,९५१	१८,६३१
९.	मोदी खोला	जलविद्युत	१४.८	६६,४२३	६९,४०१	७३,२५४
१०.	देविघाट	जलविद्युत	१५	८६,२३९	८६,८५१	१००,६१७
११.	सुनकोशी	जलविद्युत	१०.०५	५५,०५१	६२,१५७	६०,५२३
१२.	इलाम (पूर्वा खोला)	जलविद्युत	६.२	३५,७९१	३४,१९३	३६,०४४
१३.	चतरा	जलविद्युत	३.२	२२	२,६९८	४,१६६
१४.	पनौती	जलविद्युत	२.४	१,११२	३,००६	३,५५३
१५.	फेवा र सेती	जलविद्युत	२.५	१२,०९८	११,५६२	१३,१७८
१६.	सुन्दरीजल	जलविद्युत	०.६४	४,३३२	३,५८७	३,१२९
१७.	फर्पिङ्ग	जलविद्युत	०.५	-	-	-
१८.	अपर त्रिशुली ३ ए	जलविद्युत	६०	-	१६,१८६	४८९,७६०
१९.	मल्टी फ्युल प्लान्ट	थर्मल	३९	१६	-	-

(Handwritten signature)

२०.	हेटौडा डिजेल प्लान्ट	थर्मल	१४.४१	१२७	११६	-
	जम्मा		६१२.७	२,२९६,२२०	२,५४१,११६	३,१०३,५३९

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको निवेदनमा प्रत्येक आयोजनाहरूको विस्तृत विवरण तथा लागतको विस्तृत विवरण उपलब्ध नभएकोले आयोगले यस पटकको लागि ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरे अनुरूपको ३ अर्ब १० करोड ३५ लाख ३९ हजार कि.वा. घण्टालाई नै स्वीकृत गरेको छ।

२.३. विद्युत खरिद

(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ मा स्वतन्त्र उर्जा उत्पादक र आयात गरी जम्मा ५ अर्ब ६९ करोड ३० लाख ७८ हजार कि.वा. घण्टा बराबरको विद्युत खरिद गर्न रु. ३९ अर्ब १९ करोड १० लाख आवश्यक पर्ने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकबाट खरिद गरिने तथा भारतबाट आयात गरिने विद्युत खरिदको परिमाण तथा रकमको संक्षिप्त व्यहोरा देहाय बमोजिम छः

विद्युत खरिदको श्रोत	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)		आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)		आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)	
	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)
स्वतन्त्र उर्जा उत्पादक	२,१६७,७५९	१४,२६८,२९९	२,२५५,५४२	१७,०८९,८७६	२,९००,८०७	१९,६५२,०३८
आयात	२,५८१,८०३	१९,५८४,८९१	२,७७४,९४४	२१,८७५,९३७	२,७९२,२७०	१९,५३८,९६२
जम्मा	४,७४९,५६२	३३,८५३,१९०	५,०३०,४८६	३८,९६५,८१३	५,६९३,०७८	३९,१९१,०००

(Handwritten signature)

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

साधारणतया देश भित्रका स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गरिने विद्युतको परिमाण तथा लागतको हकमा ने.वि.प्रा. र प्रत्येक विद्युत उत्पादन गर्ने आयोजनाहरू बीच कायम भएको विद्युत खरिद सम्झौताको परिधि भित्र रही सोहि अनुसारको खरिद परिमाण आयोगले स्वीकृत गर्दछ तर ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको निवेदनमा प्रत्येक आयोजनाहरूसँग कायम गरिएका विद्युत खरिद सम्झौता तथा यसले सृजना गर्ने दायित्वको पूर्ण विवरण पेश गरेको छैन।

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा देश भित्रका स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गर्ने विद्युतको परिमाणको अनुमान गर्दा आ.व. २०७४/७५ को विद्युत खरिदको परिमाण र आ.व. २०७५/७६ को विद्युत खरिदको परिमाणको औसत परिमाण नै प्रक्षेपण गरेको छ। साथै, आ.व. २०७६/७७ मा देश भित्रका स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गरिने विद्युतको लागतको अनुमान गर्दा पनि यही विधि अपनाएको छ। यस विधिबाट हिसाब गर्दा आ.व. २०७५/७६ को शुरुवात भन्दा पछि विद्युत उत्पादन शुरु गरेका आयोजनाबाट ने.वि.प्रा.ले खरिद गर्ने विद्युतको परिमाण तथा लागतको अनुमान गलत हुन जाने देखिन्छ। तसर्थ, आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को विद्युत खरिदको परिमाण तथा लागत आ.व. २०७५/७६ को अनुपातमा रहन्छ भन्ने आधार मानी सोही परिमाण तथा लागत आ.व. २०७६/७७ को लागि स्वीकृत गरेको छ।

त्यसैगरी, ने.वि.प्रा.ले नयाँ आयोजनाहरूबाट खरिद गरिने भनी विद्युत खरिदको परिमाण तथा लागत एकमुष्ट रूपले अनुमान गरेको छ तर यसको विस्तृत विवरण पेश गरेको छैन। विद्युत विकास विभागको वेबसाइटमा उपलब्ध भए अनुसार आ.व. २०७६/७७ को शुरुवात देखि हालसम्म कुल ८१.१० मेगावाट जडित क्षमताका जम्मा ६ वटा नयाँ आयोजनाले मात्र

(Handwritten signature)

विद्युत उत्पादन शुरु गरेका छन्। यसैको आधारमा नयाँ आयोजना अन्तर्गतको विद्युत खरिदको परिमाण तथा लागतको समायोजन गरिएको छ।

माथि उल्लेखित समायोजन गर्दा देश भित्रका स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गरिने विद्युतको परिमाण तथा लागत ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको भन्दा कम हुन गएको छ। फलस्वरूप, भारतबाट आयात गर्नुपर्ने विद्युतको परिमाण तथा लागतमा वृद्धि हुने देखिएको छ।

माथि उल्लेखित विश्लेषणको आधारमा आयोगले जम्मा विद्युत खरिद वापतको खर्च रु. ३९ अर्ब १८ करोड १९ लाख ८९ हजार हुने गरी निम्नानुसारको विद्युत खरिदको स्वीकृत गरेको छ। तथापि, विद्यमान कोभिड -१९ को असरले गर्दा उद्योग धन्दा बन्द भएको कारणले विद्युतको मागमा कमी आई भारतबाट हुने आयातमा पनि निकै कमी हुन जाने र सोही अनुसार खरिद रकममा पनि कमी आई ने.वि.प्रा. लाई सहज हुने देखिन्छ।

विद्युत खरिदको श्रोत	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)		आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)		आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)		आ.व. २०७६/७७ (समायोजित)	
	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)	खरिद (कि.वा. घण्टा युनिट हजारमा)	रकम (रु. हजारमा)
स्वतन्त्र उर्जा उत्पादक	२,१६७,७५९	१४,२६८,२९९	२,२५५,५४२	१७,०८९,८७६	२,९००,८०७	१९,६५२,०३८	२,५५६,५९९	१८,७०९,९६८
आयात	२,५८१,८०३	१९,५८४,८९१	२,७७४,९४४	२१,८७५,९३७	२,७९२,२७०	१९,५३८,९६२	२,९२५,६१२	२०,४७२,०२०
जम्मा	४,७४९,५६२	३३,८५३,१९०	५,०३०,४८६	३८,९६५,८१३	५,६९३,०७७	३९,१९१,०००	५,४८२,२११	३९,१८१,९८९

२.४. विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धता (Energy Availability)

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ मा हुने अनुमानित विद्युत बिक्रीका लागि आवश्यक विद्युतको परिमाण ८ अर्ब ६५ करोड ७० लाख कि.वा. घण्टा हुने प्रक्षेपण गरेको छ।

(Handwritten signature)

ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को उर्जाको श्रोत र उपलब्धताको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

क्र. सं.	विवरण	युनिट	आ.व. २०७४/७५ सदस्य ४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)
१.	आफ्ना आयोजनाबाट उत्पादन	कि.वा. घण्टा (दश लाखमा)	२,३०८	२,५४८	२,९६४
२.	विद्युत खरिद		२,९६८	२,९९०	२,९०९
३.	आयातित विद्युत		२,५८२	२,८९३	२,७९२
४.	कुल उपलब्ध विद्युत		७,०५८	७,५५९	८,६५७
५.	प्रसारण क्षति (Transmission Loss)	प्रतिशतमा	५.७८%	४.३५%	४.०५%
६.	प्रसारण लाइनबाट बिक्री (निर्यात वा डेडीकेटेड लाइन)	कि.वा. घण्टा (दश लाखमा)	२.९४	३४.७४	९.०
७.	वितरण क्षति (Distribution Loss)	प्रतिशतमा	९४.६७%	९०.९७%	९०.४५%

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ को लागि प्रसारण क्षति र वितरण क्षति क्रमशः ४.०५% र ९०.४५% प्रक्षेपण गरेको छ । तर, ने.वि.प्रा.ले आफ्नो वेबसाइटमा उपलब्ध गराएको २०७६ श्रावण १ गतेदेखि पौष मसान्तसम्मको वास्तविक विवरण अनुसार औसत वितरण क्षति ९.८५% मात्र देखिएको छ । यसरी ने.वि.प्रा. को वेबसाइटमा रहेको विवरण र निवेदनमा प्रदान गरिएको तथ्यांक मेल नखाएपनि आयोगले यस पटकका लागि प्रसारण क्षति तथा वितरण क्षति दुवै ने.वि.प्रा. ले प्रक्षेपण गरे बमोजिमको प्रतिशतलाई स्वीकृत गरेको छ र सोको सन्दर्भमा ने.वि.प्रा.लाई आवश्यक निर्देशन पनि दिएको छ ।

ने.वि.प्रा.ले उल्लेख गरेको आफ्ना आयोजनाहरूबाट हुने विद्युत उत्पादनको परिमाण र विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धता शीर्षक अन्तर्गत उल्लेख गरेको आफ्ना आयोजनाहरूबाट उत्पादन हुने विद्युत युनिटको परिमाण मेल खाएको देखिएन । अर्थात्,

(Handwritten signature)

ने.वि.प्रा.को आफ्ना आयोजनाहरूबाट उत्पादन हुने विद्युतको परिमाण ३ अर्ब १० करोड ३५ लाख ३९ हजार कि.वा. घण्टा हुने उल्लेख गरिएको छ भने आ.व. २०७६/७७ को विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धतामा उल्लेखित सोही परिमाण २ अर्ब ९६ करोड ४० लाख कि.वा. घण्टा मात्र हुने उल्लेख गरिएको छ। तसर्थ, विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धता को हिसाबको लागि आयोगले ने.वि.प्रा.को आफ्ना आयोजनाहरूबाट हुने विद्युत उत्पादनको प्रक्षेपण अनुसारको ३ अर्ब १० करोड ३५ लाख ३९ हजार कि.वा. घण्टालाई आधार मानेको छ।

आयोगले ने.वि.प्रा.को आयोजनाहरूबाट हुने विद्युत उत्पादन, देश भित्रका विद्युत उत्पादकहरूबाट खरिद गरिने विद्युतको समायोजित परिमाण, कुल बिक्री युनिट तथा प्रसारण र वितरण क्षतिको परिमाणको विश्लेषण गर्दा, आ.व. २०७६/७७ का लागि जम्मा २ अर्ब ९२ करोड ६० लाख कि.वा. घण्टा आयात गर्नुपर्ने देखिन्छ। फलस्वरूप ने.वि.प्रा.को महसुल निर्धारण प्रस्तावमा जम्मा आवश्यक विद्युतको परिमाण ८ अर्ब ६५ करोड ७० लाख कि.वा. घण्टा प्रक्षेपण गरिएता पनि आवश्यक विद्युत ८ अर्ब ५८ करोड ६० लाख कि.वा. घण्टा हुने देखिन्छ। तसर्थ, ने.वि.प्रा.ले विद्युत आयात प्रक्षेपण २ अर्ब ७९ करोड २० लाख कि.वा. घण्टा गरेतापनि अनुमानित विद्युत आयातको परिमाणलाई समायोजन गरी २ अर्ब ९२ करोड ६० लाख कि.वा. घण्टा स्वीकृत गरिएको छ। तथापि, विद्यमान कोभिड -१९ को असरले गर्दा उद्योग धन्दा बन्द भएको कारणले विद्युतको मागमा कमी आई भारतबाट हुने आयातमा पनि निकै कमी हुन जाने देखिन्छ।

विद्युत ऊर्जाको स्रोत तथा उपलब्धतामा आयोगले समायोजन गर्दा देहाय बमोजिम हुने देखिन्छ:

(Handwritten signature)

क्र. सं.	विवरण	युनिट	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित)
१.	आफना आयोजनाबाट उत्पादन	कि.वा.	२,३०८	२,५४८	२,९६४	३,१०४
२.	विद्युत खरिद	घण्टा (दश लाखमा)	२,१६८	२,१९०	२,९०१	२,५५७
३.	आयातित विद्युत		२,५८२	२,८१३	२,७९२	२,९२६
४.	कूल उपलब्ध विद्युत		७,०५८	७,५५१	८,६५७	८,५८६
५.	प्रसारण क्षति (Transmission Loss)	प्रतिशतमा	५.७८%	४.३५%	४.०५%	४.०५%
६.	प्रसारण लाइनबाट बिक्री (निर्यात वा डेडीकेटेड लाइन)	कि.वा. घण्टा (दश लाखमा)	३	३५	९०	९०
७.	वितरण प्रणालीमा उपलब्ध विद्युत		६,६४७	७,१८८	८,२१६	८,१४८
८.	वितरण क्षति (Distribution Loss)	प्रतिशतमा	१४.६७%	१०.९७%	१०.४५%	१०.४५%
९.	बिक्री	कि.वा. घण्टा (दश लाखमा)	५,६७२	६,३९९	७,३५८	७,२९७

२.५. मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च

(क) ने.वि.प्रा. को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ मा आफ्ना विद्युत उत्पादन केन्द्रको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च रु.१ अर्ब ३ करोड २३ लाख ७४ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को आफ्नो विद्युत उत्पादन केन्द्रबाट उत्पादन हुने विद्युतको परिमाण तथा सञ्चालन खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेकोछः

(Handwritten signature)

क्र. सं.	विवरण	उत्पादन केन्द्रको प्रकार	क्षमता (मे.वा.)	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)		आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)		आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)	
				उत्पादन (कि.वा. घण्टा हजारमा)	खर्च रकम (रु. हजारमा)	उत्पादन (कि.वा. घण्टा हजारमा)	खर्च रकम (रु. हजारमा)	उत्पादन (कि.वा. घण्टा हजारमा)	खर्च रकम (रु. हजारमा)
१.	काली गण्डकी "ए"	जलविद्युत	१४४	८६५,०७५	१७८,५६४	८७१,९१४	१४९,११५	८८७,८६७	२१५,२३५
२.	मध्य मर्स्याङ्दी	जलविद्युत	७०	४३७,२८७	९९,४०४	४७१,३२३	९१,४७३	४६३,४७३	१४३,५७६
३.	मर्स्याङ्दी	जलविद्युत	६९	४४७,४९०	७०,१३०	४७५,१७६	७०,३३९	४७७,७१७	१२०,०७९
४.	कुलेखानी-पहिलो	जलविद्युत	६०	६२,१३१	७९,१०८	९१,१८४	११९,६२०	१०३,९२६	१२७,३४०
५.	कुलेखानी-दोस्रो	जलविद्युत	३२	३१,७५४	२३,७३९	४४,६७७	३२,२९६	४७,२९८	४३,५४०
६.	चमेलिया	जलविद्युत	३०	५२,४६०	-	१६१,३९६	१५,२९३	१८१,४३८	३६,५३८
७.	त्रिशुली	जलविद्युत	२४	१२१,३१७	१०२,५१२	१२३,७४१	९५,४१९	१३८,९६४	७०,७५७
८.	गण्डक	जलविद्युत	१५	१७,४९६	२५,९३६	११,९५१	२३,२३५	१८,६३१	२४,२३५
९.	मोदी खोला	जलविद्युत	१४.८	६६,४२३	२५,२५७	६९,४०१	२८,५९८	७३,२५४	२८,२१७
१०.	देविघाट	जलविद्युत	१५	८६,२३९	३६,६७९	८६,८५१	६२,१७५	१००,६१७	६३,९५९
११.	सुनकोशी	जलविद्युत	१०.०५	५५,०५१	९८,८२६	६२,१५७	७०,८४४	६०,५२३	५५,३३८
१२.	इलाम (पूर्व खोला)	जलविद्युत	६.२	३५,७९१	३०,७२७	३४,१९३	६४,७२८	३६,०४४	२७,८१५
१३.	चतरा	जलविद्युत	३.२	२२	१०,५९४	२,६९८	१०,६८६	४,१६६	१०,८२०
१४.	पनौती	जलविद्युत	२.४	१,११२	१६,८८०	३,००६	१३,१६८	३,५५३	१२,८४५
१५.	फेवा र सेती	जलविद्युत	२.५	१२,०९८	१८,१४२	११,५६२	१७,७१५	१३,१७८	२२,५६५
१६.	सुन्दरीजल	जलविद्युत	०.६४	४,३३२	-	३,५८७	-	३,१२९	-
१७.	फर्पिङ	जलविद्युत	०.५	-	-	-	-	-	-
१८.	अपर त्रिशुली ३ ए	जलविद्युत	६०	-	-	१६,१८६	-	४८९,७६०	-
१९.	मल्टी फ्युल प्लान्ट	थर्मल	३९	१६	१३,८९४	-	१६,४००	-	१७,७७३
२०.	हेटौडा डिजेल प्लान्ट	थर्मल	१४.४१	१२७	४४,४७८	११६	८,०८५	-	११,७४२
	जम्मा		६१२.७	२,२९६,२२०	८७४,८६९	२,५४१,११६	८८९,१८९	३,१०३,५३९	१,०३२,३७४

यसैगरी, ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ मा प्रसारण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च रु.१ अर्ब ४२ करोड ७२ लाख ६२ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को प्रसारण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेकोछः

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रु. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रु. हजारमा
१.	प्रसारण ग्रिड, पूर्व शाखा, दुहवी	४३,५२२	३८,०५३	४६,९९८
२.	प्रसारण ग्रिड, मध्य डिभिजन, हेटौडा	५४,६०७	४८,३२१	७०,३६३
३.	वाग्मती प्रसारण ग्रिड, काठमाडौं	६४,७२२	५९,८४८	८३,९०३
४.	प्रसारण ग्रिड, पश्चिम डिभिजन, बुटवल	२०,७९१	२०,१८२	४३,२४३
५.	प्रसारण ग्रिड, मध्य पश्चिम तथा सुदुर पश्चिम शाखा, अत्तरिया	२२,१५०	२५,८१५	४२,७६०
६.	प्रसारण ग्रिड, उत्तर पश्चिम शाखा, पोखरा	४०,१६२	२८,८९२	३२,९७२

(Handwritten signature)

७.	ढल्केवर मिड	१९,९४७	४४,३९६	५७,०२३
८.	प्रसारण शुल्क (Wheeling)	१,०३५,५०३	१,०२०,०००	१,०५०,०००
	जम्मा	१,३०१,४०५	१,२८५,५०७	१,४२७,२६४

यसैगरी, ने.वि.प्रा. ले आ.व. २०७६/७७ मा वितरण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च रू. ४ अर्ब ६६ करोड ५५ लाख ६४ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को वितरण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेकोछः

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
१.	वितरण सम्बन्धी खर्च	२,७५७,६८२	३,०७३,१०१	४,६६५,५६४
	जम्मा	२,७५७,६८२	३,०७३,१०१	४,६६५,५६४

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

आ.व. २०७६/७७ मा कुलेखानी प्रथम र कालीगण्डकी “ए” विद्युत उत्पादन केन्द्रको विस्तृत मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्य गर्नुपर्ने तथा मध्य मर्स्याङ्दी विद्युत उत्पादन केन्द्रको सिभिल संरचनाको पनि विस्तृत मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएको र आ.व. २०७५/७६ देखि विस्तृत मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने योजना अधिकांश आयोजनाहरूले आ.व. २०७६/७७ मा सम्पन्न गर्ने कार्ययोजना बनाएको हुनाले आ.व. २०७६/७७ मा विद्युत उत्पादन उत्पादन केन्द्रको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्च बढ्न गएको र पुराना विद्युत उत्पादन केन्द्रको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन गर्न बढी खर्च लाग्ने भनी ने.वि.प्रा.ले जानकारी प्रदान गरेको छ। तसर्थ, नेपाल राष्ट्र बैंकको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसारको उपभोक्ता मुद्रास्फिती दर ४.६०% भएतापनि आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को उत्पादन प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चमा आयोगले १०% को वृद्धि स्वीकृत गरेको छ।

त्यसैगरी, आ.व. २०७६/७७ मा प्रसारण लाइनको निर्माण, क्षमता वृद्धि तथा सुधार गराउनु पर्ने भएकोले प्रसारण प्रणालीको आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चमा विगतका वर्ष भन्दा बढी प्रक्षेपण गरेको भनी ने.वि.प्रा.ले जानकारी प्रदान

(Handwritten signature)

गरेको छ। तसर्थ, नेपाल राष्ट्र बैंकको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसारको उपभोक्ता मुद्रास्फिती दर ४.६०% भएतापनि आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को प्रसारण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चमा आयोगले १०% को वृद्धि स्वीकृत गरेको छ।

त्यसैगरी, ने.वि.प्रा.ले वितरण लाइन एवं सबस्टेशनको क्षमता विस्तार तथा स्तर वृद्धि, वितरण लाइनको चोरी नियन्त्रण, वितरण प्रणालीमा प्रविधिको प्रयोग आदि जस्ता सुधारका कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन भई रहेको साथै, आ.व.२०७६/७७ मा मुलुकका विभिन्न १४ स्थानमा वितरण केन्द्रको नयाँ कार्यालय थप गरिएको हुनाले वितरण प्रणालीको आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चमा विगतका वर्ष भन्दा बढी प्रक्षेपण गरेको भनी ने.वि.प्रा.ले जानकारी प्रदान गरेको छ। तसर्थ, नेपाल राष्ट्र बैंकको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसारको उपभोक्ता मुद्रास्फिती दर ४.६०% भएतापनि आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को प्रसारण प्रणालीको मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चमा आयोगले १५% को वृद्धि स्वीकृत गरेको छ।

माथि उल्लेखित विश्लेषण अनुसार आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ का लागि उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण सम्बन्धी मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन खर्चको लागि जम्मा रु. ५ अर्ब ९२ करोड ६२ लाख ३२ हजारको स्वीकृत गरेको छ।

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रु. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रु. हजारमा
१.	उत्पादन खर्च	८७४,८६९	८८९,१८९	१,०३२,३७४	९७८,१०८
२.	प्रसारण खर्च	१,३०१,४०५	१,२८५,५०७	१,४२७,२६२	१,४१४,०५८
३.	वितरण खर्च	२,७५७,६८२	३,०७३,१०१	४,६६५,५६४	३,५३४,०६७
	कुल	४,९३३,९५६	५,२४७,७९७	७,१२५,२००	५,९२६,२३२

(Handwritten signature)

२.६. कर्मचारी खर्च

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा कर्मचारी खर्च वापत रू. ११ अर्ब ४३ करोड ८० लाख ५३ हजार खर्च हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को कर्मचारी खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

विवरण	युनिट	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको)	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत)	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित)
कर्मचारी संख्या				
उत्पादन	संख्या	९२३	१,००८	९८८
प्रसारण	संख्या	८६५	९४५	९२६
वितरण	संख्या	५,९५६	६,५०९	६,३७९
मिश्रित दायित्व	संख्या	६०७	६६३	६५०
जम्मा	संख्या	८,३५१	९,१२५	८,९४३
कर्मचारी खर्च (सेवा निवृत्त लाभ र निवृत्तिभरण कोषमा योगदान समावेश नगरिएको)				
उत्पादन	रू. हजारमा	६६३,४७४	६८२,५८०	९०८,२६१
प्रसारण	रू. हजारमा	४८८,४७१	४९२,०७९	६५७,९३४
वितरण	रू. हजारमा	४,०३७,९४७	४,२०९,९७०	५,४५०,६४१
मिश्रित दायित्व	रू. हजारमा	१,२५५,२०१	१,१९५,३९६	२,२९६,७३२
जम्मा	रू. हजारमा	६,४४५,०९३	६,५८०,०२५	९,३१३,५६८
कर्मचारी खर्च (सेवा निवृत्त लाभ)				
उत्पादन	रू. हजारमा	१२१,१५४	१२५,४२६	१११,१६३
प्रसारण	रू. हजारमा	५०,९१५	४५,०४०	२९,४७९
वितरण	रू. हजारमा	७५५,२५४	७९०,५०१	८८८,३७९
मिश्रित दायित्व	रू. हजारमा	३४९,९४९	२७१,६७०	८१८,३१७
जम्मा	रू. हजारमा	१,२७७,२७२	१,२३२,६३७	१,८४७,३३८
कर्मचारी खर्च (निवृत्तिभरण कोषमा योगदान)				
उत्पादन	रू. हजारमा	१०,४९६	११,३५५	२५,५५३
प्रसारण	रू. हजारमा	८,८४६	९,५४८	२०,५९५
वितरण	रू. हजारमा	९४,१४२	१०४,८१६	१८२,९०५

(Handwritten signature)

मिश्रित दायित्व	रु. हजारमा	-	४२,२१२	४८,०९३
जम्मा	रु. हजारमा	११३,४८४	१६७,९३१	२७७,१४६
कूल जम्मा	रु. हजारमा	७,८३५,८५०	७,९८०,५९३	११,४३८,०५३

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

नेपाल सरकारले आ.व.२०७६/७७ को शुरु देखि लागु हुनेगरी निजामती कर्मचारीहरूको पारिश्रमिकमा वृद्धि गरेको आधारमा ने.वि.प्रा.ले पनि प्रत्येक अधिकृत कर्मचारीहरूको १८% तथा गैह्रअधिकृत कर्मचारीको आधारभूत पारिश्रमिकमा २०% वृद्धि तथा सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई थप रु. २,००० महँगी भत्ता प्रदान गर्ने भनी गरेको निर्णयानुसार कर्मचारी खर्चमा समायोजन गरिएको छ। ने.वि.प्रा.ले कर्मचारीहरूको खर्च सम्बन्धी विस्तृत विवरण पेश नगरेको हुनाले आयोगले आ.व.२०७५/७६ को कर्मचारी खर्चको रकममा २०% वृद्धि तथा थप रु. २,००० महँगी भत्ता हुने गरी समायोजन गरेको छ। सोही अनुसार प्रक्षेपित गरिएको कर्मचारी खर्च रु. ११ अर्ब ४३ करोड ८० लाख ५३ हजारलाई समायोजन गरी रु. १० अर्ब ३ करोड ४० हजार कायम गरिएको छ।

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रु. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रु. हजारमा
१.	कर्मचारी खर्च (सेवा निवृत्त लाभ र निवृत्तिभरण कोषमा योगदान समावेश नगरिएको)	६,४४५,०९३	६,५८०,०२५	९,३९३,५६८	७,९५३,५१२
२.	कर्मचारी खर्च - सेवा निवृत्त लाभ	१,२७७,२७२	१,२३२,६३७	१,८४७,३३८	१,६६४,३८६
३.	कर्मचारी खर्च (निवृत्तिभरण कोषमा योगदान)	११३,४८४	१६७,९३१	२७७,१४६	४९२,९४३
	जम्मा	७,८३५,८५०	७,९८०,५९३	११,४३८,०५३	१०,०३०,०४०

(Handwritten signature)

२.७. प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च २ अर्ब ७ करोड ६३ लाख ५४ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रु. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रु. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रु. हजारमा
१.	प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च	८५६,७५५	८५३,६७०	२,०७६,३५४
	जम्मा	८५६,७५५	८५३,६७०	२,०७६,३५४

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले यस खर्चमा १४३% को खर्च वृद्धिको प्रक्षेपण गरेको छ र प्रक्षेपित खर्चको वृद्धि विगतका आ.व. २०७४/७५ र आ.व. २०७५/७६ मा भएको वृद्धिभन्दा अस्वाभाविक रूपले अधिक रहेको तर प्रक्षेपणको आधारहरू तथा यस अधिक वृद्धि मनासिव भएको पुष्टि गर्ने कुनै विवरण पेश गरेको छैन। यसका साथै प्रधान कार्यालयका कर्मचारीहरूको खर्च माथि २.६ मा उल्लेखित कर्मचारी खर्चमा नै समायोजन भईसकेको अवस्थामा आयोगले नेपाल राष्ट्र बैंकको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसारको उपभोक्ता मुद्रास्फिती दर ४.६०% लाई आधार मानी ने.वि.प्रा.को प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्चमा गत आ.व.को खर्चमा ४.६०% को वृद्धि स्वीकृत गरेको छ, जुन रु. ८७ करोड ५४ लाख ३० हजार हुन आउँछ।

(Handwritten signature)

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रू. हजारमा
१.	प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च	८५६,७५५	८५३,६७०	२,०७६,३५४	८७५,४३०

२.८. पूँजीगत खर्च तथा स्थिर सम्पत्तिमा पूँजीकरण

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व.२०७६/७७ मा रू. १ खर्ब १० अर्ब ९ करोड ९१ लाख ६० हजार बराबरको रकम पूँजीगत खर्च हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को पूँजीगत खर्च सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार रहेको छः

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
जग्गा खरिद	७१८,९४६	५६३,४६१	५९१,६३४
विद्युतगृह भवन	१८९,७४१	१८५,९५०	१९५,२४७
कार्यालय भवन	२७५,३९७	२७४,९०८	२८८,६५३
आवास भवन	२८६,७४७	२७९,६६४	२९३,६४७
गोदाम	१३,४९२	२४,७००	२५,९३५
अन्य संरचना	७,२७१,३०२	८,९७३,०२८	९,४२१,६७९
हाइड्रोलिक कार्य	२,२८०,७१६	२,५२०,५५९	२,६४६,५८७
हाइड्रोलिक यन्त्र तथा उपकरण	८५५,४५५	९७८,७७४	१,०२७,७१२
इन्टर्नल कम्बस्टन यन्त्र तथा उपकरण	८८९,६९५	८८९,६९५	९३४,१८०
प्रसारण लाईन (३३ के.भी. भन्दा माथि)	११,८५३,२६०	१८,६५९,९२३	१९,५८४,५१९
प्रसारण लाईन (३३ के.भी. तथा सो भन्दा कम)	४,९५३,१३१	६,२९२,२८६	६,६०६,९००
प्रसारण सबस्टेसन, ट्रान्सफर्मर तथा स्विचगियर	१०,६००,४३०	१७,९६४,६९३	१८,८६२,९२७
वितरण लाईन (ने.वि.प्रा.)	१,८०३,२२७	१,८४७,०८५	१,९३९,४३९
वितरण सबस्टेसन, ट्रान्सफर्मर तथा स्विचगियर	१,६२९,६५२	२,५३२,१५०	२,६५८,७५७
सौर्य उर्जा उत्पादन यन्त्र	३१,४५८	१,७०३,८१७	१,७८९,००७

Handwritten signature

मिटर तथा मिटर परिक्षण सामग्री	६,०६१	९९,८५३	१०४,८४५
उपभोक्ता सेवा	७,३३३	१२,७४२	१३,३७९
सार्वजनिक बत्ति तथा ट्राफिक संकेत	२७०,७४७	२७४,२८८	२८८,००३
औजार तथा सामग्री	६,३७३	१२४,९६४	१३१,२१२
कार्यशाला यन्त्र तथा सामग्री	५,८४२	२६,४९३	२७,८१८
प्रसारण लाईन (नेपाल सरकारको लगानी भएको)	२३३,७६२	३८१,०४१	४००,०९३
वितरण लाईन (नेपाल सरकारको लगानी भएको)	४,४२१,९७०	५,५५०,२३०	५,८२७,७४१
वितरण लाईन (सिंचाई)	३१,५१६	३९,२१४	४१,१७५
वितरण लाईन (सार्वजनिक सहभागिता)	१३६,६८९	१७५,९६०	१८४,७५८
फर्निचर तथा फिक्सचर	५३०	६६९	७०२
कार्यलयका उपकरणहरू	१,५०८	२,६५७	२,७८९
अन्य सम्पत्ति	१,१४७	१,२५४	१,३१७
प्रशासनिक खर्चबाट सारिएको पूँजीगत खर्च	५,६३३,८२९	७,२५६,३३०	७,६१९,१४६
सम्भाव्यता अध्ययन सम्बन्धी (पूँजीगत खर्च)	९१९,५१०	१,०७७,३१०	१,१३१,१७६
परामर्श सम्बन्धी खर्च (पूँजीगत खर्च)	२,७३३,७८४	४,६७२,४११	४,९०६,०३१
भन्सार शुल्क	२२४,११५	१०७,१०७	११२,४६३
वातावरणीय अध्ययन सम्बन्धी खर्च	३१९,१००	४०७,२४८	४२७,६१०
केन्द्रीय कार्यालय सम्बन्धी खर्च	४३३,३६४	४१०,२३९	४३०,७५१
निर्माण अवधिभरको व्याज खर्च	६,६२७,८५६	७,८१४,६५३	८,२०५,३८५
पूर्वाधार विकास खर्च	९५,५३७	६५५,२३९	६८८,००१
सामाजिक विकास खर्च	१८६,२०४	२४३,०८६	२५५,२४१
निर्माणकार्यको लागि ठेकेदारलाई दिइएको पेशकी	७,७९०,१५६	७,८४७,८२१	८,२४०,२१२
सामग्री आपूर्ति गर्न ठेकेदारलाई दिइएको पेशकी	१,४२०,८२२	७४२,०४०	७७९,१४२
शेयर	१२९,०६६	१३५,९१०	१४२,७०५
समायोजन	२,५९९,४४६	३,३८९,०९४	३,५५८,५४९
घटी, प्रावधानहरू	(२८७,९१२)	(२८७,९१२)	(२८७,९१२)
जम्मा	७७,६०१,०००	१०४,८४२,६३३	११०,०९९,१६०

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा रु. ९ अर्ब ६२ करोड ६० लाख २३ हजार बराबरको स्थिर सम्पत्ति पूँजीकरण हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५ र २०७५/७६ मा स्थिर सम्पत्तिमा पूँजीकरण गरिएको तथा आ.व. २०७६/७७ मा पूँजीकरण गरिने प्रक्षेपणको विवरण निम्नानुसार रहेको छः

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण)	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७
-------	--------------------------------	-----------------	-----------------

(Handwritten signature)

	गरिएको) रू. हजारमा	(अपरिष्कृत) रू. हजारमा	(प्रक्षेपित) रू. हजारमा
उत्पादन प्रणाली	१,१४९,९८१	१४,७७७,९९२	४२५,२७७
प्रसारण प्रणाली	१,०२४,८४५	४,५१६,२१६	३,४४०,५०१
वितरण प्रणाली	४,०९९,४३९	९,२६२,८७०	३,६८६,८२९
अन्य सम्पत्ति तथा ने.वि.प्रा.का आयोजनाहरू	२०,९२५,२७९	(१०,५२४,२५५)	२,०७३,४१६
जम्मा	२७,१९९,५४४	१८,०३२,८२२	९,६२६,०२३

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ को पूँजीगत खर्चको प्रक्षेपण गर्दा आ.व. २०७५/७६ को रकममा ५% वृद्धि हुने अनुमान गरेको छ तर यसको पुष्टि हुने कुनै विवरण पेश गरेको छैन। तथापि, आयोगले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को पूँजीगत खर्चमा कुनै समायोजन गरेको छैन।

त्यसैगरी, ने.वि.प्रा.को स्थिर सम्पत्तिमा आ.व.२०७६/७७ मा थप हुने सम्पत्तिको प्रक्षेपित रकमको पुष्टि गर्ने विवरण पेश नगरेको भएतापनि आयोगले कुनै समायोजन नगरी रू. ९ अर्ब ६२ करोड ६० लाख २३ हजार बराबरको रकम स्वीकृत गरेको छ।

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रू. हजारमा
उत्पादन प्रणाली	१,१४९,९८१	१४,७७७,९९२	४२५,२७७	४२५,२७७
प्रसारण प्रणाली	१,०२४,८४५	४,५१६,२१६	३,४४०,५०१	३,४४०,५०१
वितरण प्रणाली	४,०९९,४३९	९,२६२,८७०	३,६८६,८२९	३,६८६,८२९
अन्य सम्पत्ति तथा ने.वि.प्रा.का आयोजनाहरू	२०,९२५,२७९	(१०,५२४,२५५)	२,०७३,४१६	२,०७३,४१६
जम्मा	२७,१९९,५४४	१८,०३२,८२२	९,६२६,०२३	९,६२६,०२३

२.९. हासकट्टी

(Handwritten signature)

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा स्थिर सम्पत्तिको हासकट्टी वापत रू. ५ अर्ब ५० करोड खर्च हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को वार्षिक हासकट्टी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
उत्पादन प्रणाली	१,८१२,४२३	२,३५०,४०५	२,५३३,३८१
प्रसारण प्रणाली	५७६,५७१	५४७,०४८	८१५,५६८
वितरण प्रणाली	१,२६८,१०४	१,७९१,६९८	१,७४१,९३७
अन्य सम्पत्ति तथा ने.वि.प्रा.का आयोजनाहरू	५५३,१७७	१५९,१८८	४०९,११४
जम्मा	४,२१०,२७५	४,८४८,३३९	५,५००,०००

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले आफ्नो निवेदन माफत आ.व. २०७६/७७ मा कूल रू. ९ अर्ब ६२ करोड ६० लाख २३ हजार बराबरको स्थिर सम्पत्ति थपिने र वार्षिक हासकट्टी रू. ५ अर्ब ५० करोड हुने प्रक्षेपण गरेको छ तर सम्पूर्ण स्थिर सम्पत्तिको विस्तृत विवरण पेश गरेको छैन। त्यसैगरी उपभोक्ताको योगदानबाट तथा अनुदानबाट सृजना हुने सम्पत्तिको कुनै विवरण खुलाईएको छैन। त्यसैगरी, आ.व. २०७४/७५ र आ.व. २०७५/७६ मा वार्षिक हासकट्टी क्रमशः कूल स्थिर सम्पत्तिको २.७३% र २.७४% मात्र छ भने आ.व. २०७६/७७ का लागि भने कूल स्थिर सम्पत्तिको २.८८% हुने प्रक्षेपण गरिएको छ तर हासकट्टी दर बढ्नुको कुनै कारण खुलाईएको छैन। तसर्थ, अपूग विवरणको कारणले गर्दा आयोगले ने.वि.प्रा.को स्थिर सम्पत्तिको रकम प्रमाणित गर्न सक्ने अवस्था नरहेको तथा हाल आयोगले वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको सम्पत्तिको हकमा लागु हुने नियामकीय हासकट्टी

(Handwritten signature)

दरको व्यवस्था नगरेको हुनाले ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को हासकट्टी खर्चमा कुनै समायोजन नगरी सोही रकम रू. ५ अर्ब ५० करोडलाई नै आयोगले स्वीकृत गरेको छ। तथापि, अर्को महसुल निर्धारण गर्दा यस रकमको अध्ययन गरी पेश गर्ने गरी स्वीकृत गरिएको छ।

विवरण	आ.व. २०७४/७५	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७
आ.व.को शुरुमा कूल स्थिर सम्पत्तिको लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१४०,५५५,२६९	१६६,२३३,८३४	१६६,२६६,६५६
आ.व.को अन्त्यमा कूल स्थिर सम्पत्तिको लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१६६,२३३,८३४	१६६,२६६,६५६	१९५,८९२,६७९
कूल स्थिर सम्पत्तिको औसत लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१५४,३९४,५५१	१७७,२५०,२४५	१९१,०७९,६६८
वार्षिक हासकट्टी (रू. हजारमा)	४,२१०,२७५	४,८४८,३३९	५,५००,०००
कूल स्थिर सम्पत्तिको औसत लागत मूल्यमा वार्षिक हासकट्टीको दर (प्रतिशतमा)	२.७३%	२.७४%	२.८८%
आयोगले स्वीकृत गरेको हासकट्टी (रू. हजारमा)			५,५००,०००

२.१०. पूँजी लगानीमा प्रतिफल

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ को जम्मा पूँजी रू. १ खर्ब ३६ अर्ब १० करोड ४७ लाख ८२ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। त्यसैगरी आ.व. २०७५/७६ र आ.व. २०७६/७७ को औसत पूँजी रू. १ खर्ब २६ अर्ब ८४ करोड ६० लाख २३ हजार हुने र सो को ८.५२% ले हुन आउने रकम रू. १० अर्ब ८० करोड २९ लाख ६५ हजार रकम आ.व. २०७६/७७ को प्रतिफलको रूपमा माग गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को पूँजी लगानी तथा प्रतिफल सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

(Handwritten signature)

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ र २०७६/७७ को औसत पूँजी रू. हजारमा
शेयर पूँजी	१०२,४३७,६२८	१२८,४३९,३५९	१४९,०८५,६५९	
जगेडा कोष	२,०४८,५३०	२,६२०,५२३	२,९९०	
सञ्चित नाफा/(नोक्सान)	(२५,९६८,६६३)	(१३,४७२,६९७)	(४,९८३,८६७)	
जम्मा पूँजी (गैह नियन्त्रित दायित्व बाहेक) (Excluding Non Controlling Interest)	७८,५१७,४९५	११७,५८७,२६४	१३६,१०४,७८२	१२६,८४६,०२३
आवश्यक लगानीमा प्रतिफल (८.५२%)				१०,८०२,९६५

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले महसुल निर्धारणको निवेदनमा आफ्नो पूँजी लगानी बारे विस्तृत विवरण पेश नगरेको हुनाले आयोगले ने.वि.प्रा.को कूल स्थिर सम्पत्तिको औसत लागत मूल्यको ३०% रकमलाई पूँजी लगानीको रूपमा स्वीकृत गरेको छ। साथै, महसुल निर्धारणको निवेदनमा ने.वि.प्रा.ले पूँजी लगानीमा ८.५२% प्रतिफलको अनुरोध गरेको हुनाले सोही अनुरूप आयोगले स्वीकृत गरेको पूँजीको ८.५२% हुन आउने रकम रू. ४ अर्ब ८८ करोड ३९ लाख ९६ हजार पूँजी लगानीमा प्रतिफलको रूपमा प्रदान गरिएको छ। यस रकम आयोगले स्वीकृत गरेको पूँजीको ८.५२% भएतापनि ने.वि.प्रा.ले पेश गरेको औसत पूँजीको ३.८५% मात्र रहेको छ।

हालको लागि स्वीकृत पूँजीको ८.५२% प्रतिफल प्रदान गरिएतापनि भविष्यमा यही दर कायम नहुन सक्छ। आयोगले बजारको वस्तु स्थिति, लगानीको अवसर तथा विद्युतको क्षेत्रमा प्रभाव पार्ने अन्य सूचकको आधारमा समय समयमा प्रतिफलको दर परिवर्तन गर्न सक्नेछ।

(Handwritten signature)

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रू. हजारमा
आ.व.को शुरुवातमा कूल स्थिर सम्पत्तिको लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१४०,५५५,२६९	१६८,२३३,८३४	१८६,२६६,६५६	१८६,२६६,६५६
आ.व.को अन्त्यमा कूल स्थिर सम्पत्तिको लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१६८,२३३,८३४	१८६,२६६,६५६	१९५,८९२,६७९	१९५,८९२,६७९
कूल स्थिर सम्पत्तिको औसत लागत मूल्य (रू. हजारमा)	१५४,३९४,५५१	१७७,२५०,२४५	१९१,०७९,६६८	१९१,०७९,६६८
कूल स्थिर सम्पत्तिमा पूँजी लगानीको मात्रा (प्रतिशतमा)				३०%
पूँजी (रू. हजारमा)	७८,५१७,४९५	११७,५८७,२६४	१३६,१०४,७८२	५७,३२३,९००
पूँजी लगानीमा प्रतिफलको दर (प्रतिशतमा)				८.५२%
लगानीमा प्रतिफल (रू. हजारमा)			१०,८०२,९६५	४,८८३,९९६

२.११. ऋणमा ब्याज

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा दीर्घकालिन ऋणको ब्याज वापत रू. ५ अर्ब बराबरको खर्च हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को ब्याज खर्च सम्बन्धी संक्षिप्त विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
दीर्घकालिन ऋणको ब्याज	३,२३३,५५३	३,९२९,४६१	५,०००,०००
अल्पकालिन ऋणको ब्याज	-	-	-
जम्मा	३,२३३,५५३	३,९२९,४६१	५,०००,०००

(Handwritten signature)

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

कुनै पनि आयोजनाको निर्माण आवधिका सम्मका लागि दीर्घकालिन ऋणको ब्याजलाई पूँजीकरण गरी आयोजनाको लागतमा जोडी पूँजीकरण गर्न सकिन्छ र यस खर्चलाई ब्याज खर्चको रूपमा सोही आ.व.को खर्चमा जनाउनु पर्दैन तर ने.वि.प्रा.ले पेश गरेको आ.व. २०७६/७७ को प्रक्षेपित ब्याज रकममा निम्न दीर्घकालिन ऋणको निम्नानुसारको ब्याज रकम पूँजीकरण नगरी खर्चमा देखाइएको छ। तसर्थ, देहाय बमोजिमका ऋणको ब्याज रकमलाई समायोजन गरिएको छ।

क्र. सं.	ऋण	अवधि (वर्षमा)	चुक्ता अवधि (वर्ष)	मोराटोरियम (वर्ष)	प्रथम भुक्तानी मिति (ईश्री सम्बत् मा)	मोराटोरियम अवधिको अन्त्य मिति (ईश्री सम्बत् मा)	वार्षिक ब्याज दर (प्रतिशतमा)	आ.व. २०७६/७७मा दावी गरिएको ब्याज खर्च (रु. हजारमा)
१	नेपाल भारत विद्युत प्रसारण तथा व्यापार परियोजना (थप लगानी)	४०	३०	१०	६/१७/२०१४	६/१४/२०२४	०.७५%	१६,६६१
२	विद्युत प्रसारण विस्तार तथा आपूर्ति सुदृढिकरण आयोजना	३२	२४	८	७/११/२०१३	७/९/२०२१	५.००%	१३०,५१२
३	कालिगण्डकी ए जलविद्युत आयोजना पुनर्स्थापना आयोजना	४०	३०	१०	८/१९/२०१४	८/१६/२०२४	०.७५%	३,८०३
४	कोशी कोरिडोर २२० के .भी. प्रसारण लाईनआयोजना	२०	१५	५	९/८/२०१५	९/६/२०२०	५.००%	१५७,१३५
५	सोलु कोरिडोर १३२ के प्रसारण .भी. लाईनआयोजना	२०	१५	५	७/९/२०१८	७/८/२०२३	५.००%	६५,४१७
६	न्यु मोदी लेखनाथ १३२ के .भी. प्रसारण लाईनआयोजना	२०	१५	५	९/१०/२०१५	९/८/२०२०	५.००%	२४,४२१
७	उर्जा प्रणाली विस्तार परियोजना (सासेक)	३२	२४	८	९/११/२०१५	९/९/२०२३	१.५०%	१३६,६१०
८	तनहुँ जलविद्युत आयोजना	३२	२४	८	८/१८/२०१५	८/१६/२०२३	१.००%	१७,५८५
९	तनहुँ जलविद्युत आयोजना	४०	३०	१०	२/१९/२०१९	२/१६/२०२९	०.२५%	४,११८
१०	श्रीड सोलार तथा उर्जा प्रभावकारिता परियोजना	३८	३२	६	६/२८/२०१७	६/२७/२०२३	५.००%	१३६,६४६
११	उर्जा प्रसारण तथा वितरण प्रभावकारिता परियोजना	३२	२४	८	१२/२०/२०१७	१२/१८/२०२५	१.५०%	२०,०७३
१२	उर्जा क्षेत्र सुधार तथा दिगो जलविद्युत विकास परियोजना	३८	३२	६	११/७/२०१७	११/६/२०२३	१.००%	३,१९२
१३	सरकारी ऋण २०७५/७६ -१	२०	२०	०.५			५.००%	१८,४९३
१४	सरकारी ऋण २०७५/७६ -२	२०	२०	०.५			५.००%	१८,४९३
१५	सरकारी ऋण २०७५/७६ -३	२०	२०	०.५			५.००%	१८,४९०
	आयोगले अस्वीकृत गरेको ब्याज खर्च							७७१,६४७

ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको जम्मा ब्याज खर्च रु. ५ अर्बबाट उपरोक्त अस्वीकृत रकम समायोजन गरी आयोगले रु. ४ अर्ब २२ करोड ८३ लाख ५३ हजार बराबरको कूल ब्याज खर्च स्वीकृत गरेको छ।

(Handwritten signature)

२.१२. अन्य आय

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा अन्य आय वापत रू. ८ अर्ब १४ करोड ८९ लाख ७७ हजार बराबरको आम्दानी हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को अन्य वार्षिक आय सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छः

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
१	विद्युत सम्बन्धी सामग्रीको बिक्री	१६६,३३६	१२२,१७२	२५७,५२६
२	ढिला भुक्तानी वापतको हर्जना	१,६७५,१४४	२,६४५,५८८	२,५९३,५०५
३	विद्युत खरिद सम्बन्धी क्षतिपूर्ति	२८५,०९०	२८५,०९०	४४१,३८४
४	लिज वापतको भाडा आम्दानी	७,५०१	१९,८१६	११,६१४
५	अन्य सेवाहरुबाट आम्दानी	२३३,७८१	६९०,८६०	३६१,९४६
६	अन्य विविध आम्दानी	८१७,६५७	८९४,५३७	१,२६५,९१९
	जम्मा आम्दानी	३,१८५,५०९	४,६५८,०६३	४,९३१,८९४
७	ब्याज आम्दानी	३,३१२,२२९	४,८०६,१२२	३,२१७,०८३
८	इम्प्यरमेन्ट रिभर्सल (Impairment reversal - % NFRS)	३०५,०२६	३१९,५०३	-
९	संयुक्त उद्यम/एसोसियेट्सबाट भएको आम्दानी (Share of profit from investment in JV/Associates-% NFRS)	४६,०२४	७४,९५५	-
	जम्मा आम्दानी (% NFRS)	३,६६३,२७९	५,२००,५७९	३,२१७,०८३
	घटी, विगतका वर्षहरुको मुनाफाको लगानी गरी प्राप्त भएको ब्याज वा लाभांश	-	-	-
	जम्मा	६,८४८,७८९	९,८५८,६४२	८,१४८,९७७

(Handwritten signature)

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.को कल एवं मुद्दती खातामा रहेको रकम विभिन्न आयोजनामा लगानी गर्नुपर्ने भएकोले नगद मौज्दात घट्न गई ब्याज वापतको आम्दानी कम हुन जाने हुनाले आ.व. २०७६/७७ को अन्य आम्दानीमा आ.व. २०७५/७६ को तुलनामा कम हुने प्रक्षेपण गरिएको भनी ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष जानकारी पेश गरेको छ तर अन्य आम्दानी अन्तर्गतका सम्पूर्ण शीर्षकहरूको विस्तृत विवरण पेश गरेको छैन। तथापि, आयोगले यस पटकका लागि ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरे अनुरूपको रकम रू. ८ अर्ब १४ करोड ८९ लाख ७७ हजारलाई नै स्वीकृत गरेको छ। साथै, ने.वि.प्रा.ले उपभोक्तालाई विद्युत बिक्री गरी प्राप्त गरेको रकम लगानी गरी अन्य आम्दानी गरेको भन्ने आधार मानी अन्य आम्दानी वापतको शत प्रतिशत रकम उपभोक्ताहरूले लाभ लिन पाउने गरी समायोजन गरिएको छ। साथै, कोभिड-१९ को कारणले गर्दा सम्पूर्ण आर्थिक क्रियाकलापहरूमा परेको असर र सो असरलाई मध्यनजर गरी आर्थिक पुनरूत्थान गर्नका लागि नेपाल राष्ट्र बैंकले संस्थागत निक्षेपकर्ताले पाउने ब्याजदरमा गरेको पुनरावलोकन तथा मासिक महसुल उठ्न नसकेकोले बैंक मौज्दातमा पर्न गएको असरबाट ने.वि.प्रा.को ब्याज आम्दानी घट्न सक्नेमा आयोग अवगत छ।

२.१३. लगानीमा प्रतिफल

(क) ने.वि.प्रा.को प्रस्ताव

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा आफ्नो लगानी रहेका कम्पनीहरूबाट प्रतिफलको रूपमा रू. ११ करोड १० लाख ५१ हजार बराबरको आम्दानी हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७४/७५, २०७५/७६ तथा २०७६/७७ को लगानी वापत प्राप्त हुने प्रतिफलको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

(Handwritten signature)

विवरण	आ.व. २०७४/७५ (लेखा परिक्षण गरिएको) रू. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा
पावर ट्रान्समिसन कम्पनी नेपाल लि.	१०,०९०	७,७६२	५,७९६
चिलिमे हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	१५३,८६४	७५,८३३	७४,४६४
बुटवल पावर कम्पनी लि.	३,८२५	३,४४२	२,५३५
राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लि.	४१,५००	३८,४७५	२८,३३६
जम्मा	२०९,२७८	१२५,५१२	१११,०५१

(ख) आयोगको विश्लेषण तथा निष्कर्ष

ने.वि.प्रा.ले नेपालको पूँजी बजारको स्थितिलाई मध्यनजर गर्दा धेरै जसो कम्पनीहरूको नगद लाभांश वितरणको प्रतिशत कम हुँदै गएको देखिएको हुनाले ने.वि.प्रा.को लगानी वापत आ.व. २०७६/७७ मा प्राप्त हुनसक्ने प्रतिफल विगतको आ.व.मा भन्दा कम हुने प्रक्षेपण गरिएको भन्ने जानकारी पेश गरेको छ। तसर्थ, ने.वि.प्रा.ले विभिन्न कम्पनीहरूमा गरेको लगानी वापत आ.व. २०७६/७७ मा प्राप्त हुनसक्ने प्रतिफल ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको रकम रू. ११ करोड १० लाख ५१ हजारलाई नै आयोगले स्वीकृत गरेको छ। साथै, ने.वि.प्रा.ले उपभोक्तालाई विद्युत बिक्री गरी प्राप्त गरेको रकम नै लगानी गरी उक्त आयोजनाहरूमा लगानी गरी आम्दानी गरेको भन्ने आधार मानी यस आम्दानी शीर्षक वापतको शत प्रतिशत रकम उपभोक्ताहरूले लाभ लिन पाउने गरी समायोजन गरिएको छ।

२.१४. रोयल्टी

ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ मा आफ्ना विद्युत उत्पादन केन्द्रबाट विद्युत उत्पादन गरे वापतको नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने रोयल्टी रू. १ अर्ब ६५ करोड ७० लाख ७५ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छ। ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष रोयल्टी खर्चको विश्लेषण गर्न आवश्यक पर्ने कुनैपनि विवरण पेश नगरेतापनि रोयल्टी खर्चमा कुनै समायोजन नगरी सोही रकम रू. १ अर्ब ६५ करोड ७० लाख ७५ हजारलाई स्वीकृत गरिएको छ।

(Handwritten signature)

२.१५. अन्य व्यवस्था

अन्य व्यवस्था खर्च अन्तर्गत कर्मचारीको उपदान, पेन्सन, औषधोपचार, सञ्चित विदा आदि जस्ता खर्चहरू रहेको भनी ने.वि.प्रा.ले आफ्नो निवेदनमा उल्लेख गरेको छ। अन्य व्यवस्था खर्चको हकमा ने.वि.प्रा.ले महसुल निर्धारणको निवेदनमा आ.व. २०७५/७६ को अपरिष्कृत रकम रु.३ अर्ब ५० करोड भएको र आ.व. २०७६/७७ मा रु. ३ अर्ब ७५ करोड हुने प्रक्षेपण पेश गरेको थियो तर मिति २०७७/०२/१२ गते आयोजना गरिएको सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यक्रममा ने.वि.प्रा.को प्रस्तुतिकरणमा अन्य व्यवस्था वापतको खर्च आ.व. २०७५/७६ मा रु. २ अर्ब ८४ करोड ५९ लाख ३४ हजार मात्र भएको व्यहोरा जानकारी गराइएको थियो। यही रकमलाई आधार मानी तथा नेपाल सरकारले आ.व.२०७६/७७ को शुरु देखि लागु हुने गरी गरेको प्रत्येक अधिकृत कर्मचारीहरूको आधारभूत तलबमानमा १८% तथा गैह्रअधिकृत कर्मचारीको आधारभूत आधारभूत तलबमानमा २०% वृद्धिको निर्णयलाई मध्यनजर गर्दा आ.व.२०७६/७७ को लागि रकम रु. ३ अर्ब ५० करोड पर्याप्त हुने देखिएको हुँदा रु. ३ अर्ब ५० करोड रकम मात्र स्वीकृत गरिएको छ।

२.१६. नियामकीय शुल्क

आयोगले ने.वि.प्रा.लाई मिति २०७६/०७/२५ मा आ.व. २०७५/७६ को कुल विद्युत बिक्री आयको ०.२% बराबरको रकम नियामकीय शुल्क बुझाउन भनी पत्राचार गरेतापनि ने.वि.प्रा.ले मिति २०७६/१०/१५ मा रु.६ करोड ५६ लाख ६० हजार ९ सय ५९ आयोग समक्ष बुझाएकोमा बाँकी रकम २०७७ असार मसान्त भित्र आयोग समक्ष बुझाउनका लागि ने.वि.प्रा.लाई निर्देश गरिन्छ। साथै, ने.वि.प्रा.ले आ.व. २०७६/७७ को नियामकीय शुल्क रु. ६ करोड ५६ लाख ६० हजार ९ सय ५९ हुने प्रक्षेपण गरेको भएको भएतापनि विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३३ अनुसार विद्युत

(Handwritten signature)

व्यापारबाट गरेको वार्षिक कुल आयको १ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी शुल्क लिन पाउने व्यवस्था भए बमोजिम हाललाई रू. १३ करोड ४७ लाख ६९ हजार १ सय ३० स्वीकृत गरेको छ ।

२.१७. मुद्रा सटही वापतको घाटा/(नाफा)

खिम्ती-१ जलविद्युत आयोजना, भोटेकोशी जलविद्युत आयोजना तथा अपर मर्स्याङ्दी “ए” जलविद्युत आयोजनासँग कायम गरेको विद्युत खरिद सम्झौता अनुसार ने.वि.प्रा.ले विद्युत खरिद गरे वापतको भुक्तानी अमेरिकी डलर मुद्रामा गर्नुपर्ने हुन्छ। आ.व. २०७६/७७ मा यी तीन आयोजनालाई ने.वि.प्रा.ले विद्युत खरिद वापत तिर्नुपर्ने रकम करिब ८ अर्ब हुन आउँछ।

नेपाल राष्ट्र बैंकको वेबसाइट अनुसार मिति २०७६/०४/०१ गतेको बिक्री दर अनुसार १ अमेरिकी डलरको नेपाली मुद्रासँगको सटही दर रू. ११०.२४ थियो भने मिति २०७७/०२/२९ गतेको दर रू. १२१.२४ रहेको अर्थात् करिब ११ महिनाको अवधिमा प्रति अमेरिकी डलर रू.११.०० ले वृद्धि भएको छ। नेपाली मुद्राको यस अवमूल्यनको कारणले गर्दा ने.वि.प्रा.लाई मुद्रा सटही वापतको घाटा हुन जान्छ।

मुद्रा सटही वापतको नाफा/घाटाको सम्बन्धमा ने.वि.प्रा.ले आ.व.२०७६/७७ को लागि कुनै प्रक्षेपण नगरेको भएतापनि आयोगले उपरोक्त विश्लेषणको आधारमा रू. ५४ करोड बराबरको मुद्रा सटही घाटालाई पनि ने.वि.प्रा.को खर्चको रूपमा स्वीकृत गरेको छ।

२.१८. आ.व. २०७६/७७ को आवश्यक वार्षिक खर्चको संक्षिप्त विवरण

ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको विभिन्न खर्चहरू तथा अन्य आम्दानीको रकममा आयोगले मूल्यांकन तथा विश्लेषण गरी समायोजन गर्दा ने.वि.प्रा.लाई आ.व. २०७६/७७ को लागि आवश्यक वार्षिक खर्चको रकम निम्न बमोजिमको हुने देखिएको छ।

(Handwritten signature)

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (प्रक्षेपित) रू. हजारमा	आ.व. २०७६/७७ (समायोजित) रू. हजारमा
१.	विद्युत खरिद	३८,९६५,८१३	३९,१९१,०००	३९,१८१,९८९
२.	विद्युत उत्पादनका संरचनाको सञ्चालन खर्च	८८९,१८९	१,०३२,३७४	९७८,१०८
३.	विद्युत प्रसारणका संरचनाको सञ्चालन खर्च	१,२८५,५०७	१,४२७,२६२	१,४१४,०५८
४.	विद्युत वितरणका संरचनाको सञ्चालन खर्च	३,०७३,१०१	४,६६५,५६४	३,५३४,०६७
५.	हासकट्टी खर्च	४,८४८,३३९	५,५००,०००	५,५००,०००
६.	व्याज खर्च	३,९२९,४६१	५,०००,०००	४,२२८,३५३
७.	कर्मचारी सम्बन्धी खर्च	७,९८०,५९३	११,४३८,०५३	१०,०३०,०४०
८.	प्रधान कार्यालय सम्बन्धी खर्च	८५३,६७०	२,०७६,३५४	८७५,४३०
९.	नियामकीय शुल्क	-	६५,६६१	१३४,७६९
१०.	अन्य व्यवस्था	३,५००,०००	३,७५०,०००	३,५००,०००
११.	मुद्रा सटही वापतको घाटा	१६५,७०७	-	५४०,०००
१२.	रोयल्टी	१,५०१,६८२	१,६५७,०७५	१,६५७,०७५
१३.	वार्षिक अपेक्षित प्रतिफल	-	१०,८०२,९६५	४,८८३,९९६
	जम्मा	६६,९९३,०६३	८६,६०६,३०८	७६,४५७,८८४
१४.	घटी: लगानीबाट प्रतिफल	१२५,५१२	१११,०५१	१११,०५१
१५.	घटी: अन्य आम्दानी	४,६५८,०६३	८,१४८,९७७	८,१४८,९७७
	आवश्यक वार्षिक बिक्री (Annual Revenue Requirement-ARR)	६२,२०९,४८९	७८,३४६,२८०	६८,१९७,८५६

(Handwritten signature)

३. ने.वि.प्रा.को अधिक बिक्री (Revenue Surplus)/ न्यून बिक्री (Revenue Gap) को विश्लेषण

३.१. हालको महसुलको औसत बिलिङ्ग दर

आ.व. २०७५/७६ को उपभोक्ता वर्ग अनुसारको जम्मा बिक्री रकम र बिक्री युनिटमा आधारित रही प्रत्येक उपभोक्ता वर्गको औसत बिलिङ्ग दर देहाय बमोजिमको रहेको छ। ने.वि.प्रा.ले उपभोक्ता वर्ग अनुसारको छुट रकमको विवरण पेश नगरेको हुनाले यस औसत बिलिङ्ग दरमा सो छुटको अंश घटाइएको छैन:

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत बिक्री रकम) रु. हजारमा	आ.व. २०७५/७६ (अपरिष्कृत बिक्री युनिट) कि.वा. घण्टा हजारमा	आ.व. २०७५/७६ को औसत बिलिङ्ग दर (रु. प्रति कि.वा. घण्टा)
१.	ग्राहस्थ	२५,०९०,६५४	२,६८३,९६८	९.३५
२.	गैह व्यापारिक	२,८३०,८८५	१८७,४३१	१५.१०
३.	व्यापारिक	६,५६७,०३८	४६८,८९०	१४.०१
४.	औद्योगिक	२७,२८२,५५९	२,४३८,०६०	११.१९
५.	खानेपानी	७०२,०६१	९३,०१९	७.५५
६.	सिंचाई	३९०,३६७	८४,२८८	४.६३
७.	सडक बत्ती	६८३,१११	७९,३९९	८.६०
८.	अस्थायी कनेक्सन	६६,६३५	३,५०७	१९.००
९.	यातायात	३२,६४०	४,६१२	७.०८
१०.	धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	५१,५३६	७,९०२	६.५२
११.	गैह ग्राहस्थ	२,२७८,२७५	१४९,२०२	१५.२७
१२.	मनोरञ्जन व्यवसाय	८४,४८५	५,६५८	१४.९३
१३.	सामुदायिक थोक उपभोक्ता	७३३,६७३	१४०,५३०	५.२२
१४.	निर्यात	५९०,६४६	३४,७४०	
	जम्मा/औसत	६७,३८४,५६५	६,३८१,२०६	१०.५६

(Handwritten signature)

३.२. हालको महसुल दरको आधारमा प्रत्येक उपभोक्ता वर्गको बिक्री

हालको औसत बिलिङ्ग दरलाई यथावत राख्ने हो भने आ.व. २०७६/७७ को प्रक्षेपित बिक्री युनिटलाई आधार मान्दा ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को कूल बिक्री रकम देहाय बमोजिमको रहने छः

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	आ.व. २०७६/७७ को प्रक्षेपित बिक्री युनिट (कि.वा. घण्टा हजारमा)	हालको औसत बिलिङ्ग दर (रु. प्रति कि.वा. घण्टा)	हालको औसत बिलिङ्ग दरको आधारमा आ.व. २०७६/७७ को बिक्री रकम (रु. हजारमा)
१.	ग्राहस्थ	३,१९३,०४७	९.३५	२९,८४९,६९१
२.	गैह व्यापारिक	२१५,७१७	१५.१०	३,२५८,१०३
३.	व्यापारिक	५४०,६६९	१४.०१	७,५७२,३३३
४.	औद्योगिक	२,७१९,२९३	११.१९	३०,४२९,६३८
५.	खानेपानी	१००,०२१	७.५५	७५४,९०७
६.	सिंचाई	८४,७४६	४.६३	३९२,४८८
७.	सडक बत्ती	९२,२३९	८.६०	७९३,५८१
८.	अस्थायी कनेक्सन	३,२१४	१९.००	६१,०७८
९.	यातायात	५,५३५	७.०८	३९,१७०
१०.	धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	८,९२९	६.५२	५८,२४०
११.	गैह ग्राहस्थ	१६०,८७५	१५.२७	२,४५६,५१४
१२.	मनोरञ्जन व्यवसाय	४,९३३	१४.९३	७३,६५२
१३.	सामुदायिक थोक उपभोक्ता	१६७,३४१	५.२२	८७३,६४६
१४.	निर्यात	९०,०००	९.१६	८२४,३९९
	जम्मा	७,३८६,५५८		७७,४३७,४३९

हालको औसत बिलिङ्ग दरलाई आधार मान्ने हो भने यस अनुसारको कुल बिक्री रकम ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको बिक्री रकम भन्दा बढी हुन आउँछ। त्यसैगरी, माथि उल्लेखित हालको औसत विद्युत महसुल दरमा आधारित बिक्री रकम ने.वि.प्रा.लाई आ.व. २०७६/७७ को लागि आवश्यक वार्षिक खर्च रकम भन्दा बढी रहेको छ। तसर्थ, हालको महसुल दर ने.वि.प्रा.को आवश्यक वार्षिक खर्चको पूर्तिका लागि पर्याप्त हुने देखिएको

(Handwritten signature)

छ। त्यसकारण, ने.वि.प्रा.ले विभिन्न उपभोक्ता वर्गको महसुलमा वृद्धिको प्रस्ताव पेश गरेतापनि सबै उपभोक्ता वर्गको विद्युत महसुल वृद्धि गर्नुको कुनै औचित्य देखिंदैन।

३.३. हालको महसुल दरको आधारमा अधिक बिक्री/(अपुग बिक्री)को विश्लेषण

ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को लागि वार्षिक आवश्यक खर्च, आवश्यक वार्षिक बिक्री तथा निर्यातको प्रक्षेपणको आधारमा रू. ८ अर्ब ६ करोड २५ लाख ३३ हजार बराबरको अधिक बिक्री रकम हुने देखिएको छ।

विवरण	आ.व. २०७६/७७ (रू. हजारमा)
खुद वार्षिक आवश्यक बिक्री रकम (Net ARR)	६८,१९७,८५६
हालको महसुल दरको आधारमा विद्युत बिक्रीबाट आम्दानी	७५,४३५,९९०
विद्युत निर्यातबाट आम्दानी	८२४,३९९
हालको महसुल दरको आधारमा अधिक बिक्री	८,०६२,५३३

उपरोक्त विश्लेषणको आधारमा ने.वि.प्रा.ले प्रस्ताव गरेको बिक्रीमा रू. ८ अर्ब ६ करोड २५ लाख ३३ हजार बराबरको समायोजन गर्न सकिने देखिएको छ। तथापि, अध्याय ४ मा उल्लेख गरिएका आधारहरू तथा रणनीतिको आधारमा आयोगले यस अधिक बिक्री वापतको रकम मध्ये सम्पूर्ण रकम समायोजन नगरी यस पटकको समायोजनमा रू. ६ अर्ब ६३ करोड ५९ हजार बराबरको रकम मात्र समायोजन गरी बाँकी रू. १ अर्ब ४३ करोड २४ लाख ७४ हजार रकम अर्को पटक महसुल निर्धारण गर्दा समायोजन गर्ने गरी यथावत राखिएको छ।

(Handwritten signature)

४. अधिक बिक्री/(अपुग बिक्री)को विश्लेषणका आधार तथा रणनीतिहरु

सामान्यतया अधिक बिक्री वापतको सम्पूर्ण रकम उपभोक्ताले लाभ उपभोग गर्न पाउने गरी प्राथमिकताको आधारमा महसुलमा समायोजन गरिन्छ। ने.वि.प्रा. नेपाल सरकारको स्वामित्व भएको संस्था भएतापनि आयोगले गरेको महसुल दरको समायोजनले ने.वि.प्रा.को नियमित कार्य तथा विकासका कार्यहरु सञ्चालनमा बाधा नपर्ने गरी आयोगले महसुल निर्धारण गर्नु आयोगको दायित्व हुन्छ। तसर्थ, वर्तमान परिप्रेक्षमा निम्न पक्षहरु तथा ने.वि.प्रा. को व्यवसायिकतामा दिगोपन (Corporate Sustainability) को सुनिश्चिततालाई मध्यनजर गर्दै आयोगले यस अधिक बिक्री वापतको रकम मध्ये सम्पूर्ण रकम समायोजन नगरी आंशिक रकम अर्को पटक महसुल निर्धारण गर्दा आवश्यकता अनुसार समायोजन गर्न सक्ने गरी यथावत राखिएको छः

क) कोभिड-१९ को प्रकोपको प्रभाव देशको अर्थतन्त्रमा परिरेको बेला यसले ने.वि.प्रा.को वित्तीय स्थितिमा असर पार्ने प्रबल सम्भवना छ। नेपाल सरकारले घोषणा गरेको राष्ट्रव्यापी बन्दाबन्दीको कारणले यस समयमा व्यवसायिक र औद्योगिक क्षेत्र लामो समयसम्म बन्द रहेको अवस्था छ। जसको कारणले यी उपभोक्ता वर्गबाट प्राप्त हुने बिक्री न्यून रहने देखिएको छ। विशेषतः ने.वि.प्रा.को नगद प्रवाहको अवस्थामा असर परेको देखिन्छ।

ख) ने.वि.प्रा.ले कुनै अल्पकालिन तथा अधिविकर्ष (Overdraft) कर्जा नालिएकोले यस महसुल निर्धारणको निर्णयमा अल्पकालिन कर्जामा कुनै ब्याज रकम स्वीकृत गरिएको छैन। ने.वि.प्रा.ले आफ्नो चालू पूँजीको आवश्यकता दीर्घकालिन कर्जाको अंश उपयोगबाट परिपूर्ति गरेको हुनसक्छ। वर्तमान बजारको स्थिति हेर्दा ने.वि.प्रा.को नगद प्रवाहको अवस्था अल्पकालिन अवधिमा लागि केही कमजोर हुने देखिएको छ।

(Handwritten signature)

- ग) आयोगको स्थापना पश्चात विद्युत महसुल निर्धारण सम्बन्धी यो निर्णय पहिलो भएकोले, ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको निवेदन तथा विवरणमा उल्लेखित पूर्वानुमान र प्रक्षेपणका आधारहरू त्रुटी रहित नहुन सक्छन्। साथै, आयोगले कार्य सञ्चालन गरेको पहिलो वर्षमा नियमनकारी रणनीतिमा थप क्षमता अभिवृद्धि गरिरहेको अवस्थामा आयोगको विश्लेषणमा केही हद सम्म पूर्णता नहुन सक्दछ।
- घ) शुरुमा गरिएको अनुमान अनुसार यस महसुल निर्धारणको निर्णय आ.व. २०७६/७७ को मध्य अवधि सम्म जारी गरिने योजना थियो। तथापि, ने.वि.प्रा.ले महसुल दरको संसोधित प्रस्ताव पेश गर्न गरेको विलम्ब एवं कोभिड-१९ महामारीले उब्जाएको प्रभाव तथा यसै बीच नेपाल सरकारले घोषणा गरेको राष्ट्रव्यापी बन्दाबन्दीको कारणले आ.व. २०७६/७७ को अन्तिम त्रैमासमा मात्र यस निर्णय जारी गरिएको छ। ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को पहिलो ९ महिनाको यथार्थ वित्तीय विवरण तथा आ.व. २०७७/७८ को प्रक्षेपित वित्तीय विवरण प्राप्त भएको खण्डमा सोही अनुरूप महसुल दर निर्धारण गर्न यथोचित हुनेथियो। तर सोही कारणले महसुल निर्धारणको प्रकृत्यामा थप ढिलाई गर्नु ने.वि.प्रा., आयोग तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको हित विपरित हुनेछ। आ.व. २०७७/७८ को लागि महसुल दर निर्धारणमा हुने सम्भावित खर्च वृद्धिले ने.वि.प्रा.को वित्तीय अवस्थामा पर्ने असरको समेत विचार गर्नुपर्नेछ।
- ङ) ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको महसुल निर्धारणको निवेदन तथा निवेदनसँग पेश गरिएका विवरणहरू उपर सरोकारवालाहरूबाट लिखित तथा मौखिक रूपमा प्राप्त भएका, सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्ययमबाट आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई (E-Hearing)मा प्राप्त भएका तथा टेलिफोनमा रेकर्ड गरिएका विभिन्न राय, सुझाव तथा प्रतिक्रियालाई समेत मध्यनजर गर्दै यो महसुल निर्धारण गरिएको छ।

(Handwritten signature)

माथि उल्लेखित कारणहरूलाई मध्यनजर गर्दै निम्न रणनीति प्रस्ताव गरिन्छः

- अ) अधिक बिक्री मध्ये रू. ६ अर्ब ६३ करोड ५९ हजार बराबरको मात्र उपभोक्ताले लाभ लिन पाउने गरी महसुलमा समायोजन गरिने।
- आ) समायोजन पश्चात हुन आउने अधिक बिक्रीको बाँकी रकम रू. १ अर्ब ४३ करोड २४ लाख ७४ हजार आवश्यकता अनुरूप अर्को महसुल निर्धारण गर्दा गर्न सक्ने गरी यथावत राख्ने। यस बाँकी रकमले ने.वि.प्रा.को नगद व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने देखिन्छ।

(Handwritten signature)

५. आयोगले निर्धारण गरेको महसुल दर

ने.वि.प्रा.का निर्यात बाहेकका १३ वटा उपभोक्ता वर्गहरू मध्येको कूल बिक्री रकमको करिब ४०% हिस्सा योगदान पुऱ्याउने ग्राहस्थ उपभोक्ता वर्ग अन्तर्गत भिन्न-भिन्न आय श्रोत र जीवन स्तरका नागरिकहरू रहेका छन्। ग्राहस्थ स्तरमा विद्युत उपभोग बढाउन तथा उपभोक्ता माझ विद्युतको उचित मूल्य सुनिश्चित गर्न यस वर्गको महसुलमा समायोजन गरिएको छ। ग्रामिण क्षेत्रमा तथा शहरी क्षेत्रका मध्यम-वर्गीय उपभोक्ताहरू खाना पकाउने जस्ता कार्यहरू गर्न आयातित एल.पि.ग्यासबाट क्रमशः विद्युतीय उपकरणहरूमा आकर्षित हुन सक्नु भन्ने उद्देश्यले विद्युतको खपत प्रोत्साहन गर्न यस वर्गको न्यूनतम तथा इनर्जी शुल्कमा समायोजन गरिएको छ।

ग्राहस्थ वर्गको सिंगल फेज तल्लो भोल्टेज (२३० भोल्ट) को लाइनबाट विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ता अन्तर्गतका उप-समूहको न्यूनतम शुल्कमा ११.११% देखि ३३.३३% सम्मको घटौती गरिएको छ भने इनर्जी शुल्कको हकमा गरेको ५ एम्पियरको लाइनबाट मासिक १० कि.वा. घण्टा सम्म विद्युत खपत गर्ने गरिब तथा न्युन आय भएका उपभोक्ताका लागि इनर्जी शुल्क नलाग्ने गरी निर्णय गरिएको छ साथै सबै एम्पियरको लाइन मार्फत मासिक २१ भन्दा बढी कि.वा. घण्टासम्म खपत गर्ने बाँकी उप-समूहको इनर्जी शुल्कमा ५% देखि ९.०९% सम्मको घटौती गरिएको छ।

ग्राहस्थ वर्गको श्री फेज तल्लो भोल्टेज (४०० भोल्ट) को लाइनबाट विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ता समूहको न्यूनतम शुल्कमा कुनै परिवर्तन गरिएको छैन भने मासिक ४०० कि.वा. घण्टासम्म विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ताको इनर्जी शुल्कमा ८% र ४०० कि.वा. घण्टाभन्दा माथि विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ताको इनर्जी शुल्कमा ११.११% घटौती गरिएको छ।

(Handwritten signature)

ग्राहस्थ वर्गको श्री फेज मझयौला भोलेज (३३/११ के. भी.) को लाइनबाट विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ता समूह अन्तर्गत मासिक २००१ कि.वा. घण्टाभन्दा धेरै विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ताको इनर्जी शुल्क ७.६९% ले घटाइएको छ भने बाँकी महसुल यथावत राखिएको छ।

अन्य उपभोक्ता अन्तर्गतका सामुदायिक खानेपानी वर्गको डिमाण्ड शुल्क हटाइएको छ भने इनर्जी शुल्कमा २३.३३% सम्मको घटौती गरिएको र अन्य खानेपानी वर्गको डिमाण्ड शुल्क ३१.८२% सम्मको घटौती गरिएको छ। त्यसैगरी, सिंचाई वर्गको लागि आवश्यक कृषि मिटरको प्रयोगमा डिमाण्ड शुल्क हटाइएको छ भने यातायात तथा १३२ के.भी. लाइनको प्रयोग गर्ने औद्योगिक उपभोक्ताहरूका लागि नयाँ महसुल दर कायम गरिएको छ। बाँकी उपभोक्ताको महसुल भने यथावत राखिएको छ।

टाइम अफ डे (टि.ओ.डी.) मिटर जडान गरेका उपभोक्ताहरूको हकमा यातायात तथा १३२ के.भी. लाइनको प्रयोग गर्ने औद्योगिक उपभोक्ताहरूका लागि नयाँ महसुल दर कायम गरिएको छ। सामुदायिक खानेपानी वर्गकोको डिमाण्ड शुल्क हटाइएको छ भने इनर्जी शुल्कमा २२.९५% सम्मको घटौती गरिएको र अन्य खानेपानी वर्गको डिमाण्ड शुल्क ३१.८२% ले घटाइएको छ। त्यसैगरी, सिंचाई वर्गको डिमाण्ड शुल्क हटाइएको छ भने बाँकी महसुल दर यथावत राखिएको छ।

हालसम्म ने.वि.प्रा.ले डेडिकेटेड तथा ट्रंकलाइन आदिको माध्यमबाट जडान गरिएका औद्योगिक, व्यापारिक तथा गैह-व्यापारिक उपभोक्तालाई ६५% सम्म अतिरिक्त शुल्क लिइरहेकोमा यसलाई पूर्णरूपले हटाइएको छ। ६६ के.भी. लाइन मार्फत विद्युत खपत गर्ने औद्योगिक उपभोक्ताको इनर्जी शुल्कमा पिक, अफ पिक तथा अन्य समयमा क्रमशः ८.६०%, १४.४६% तथा १०.६७% ले मात्र वृद्धि गरिएको छ जसले गर्दा यस वर्गका उपभोक्ताले ने.वि.प्रा.लाई तिर्नुपर्ने अतिरिक्त शुल्कमा क्रमशः ५६.४०%, ५०.४०% तथा

(Handwritten signature)

५४.३३% ले कमी आउन जान्छ। यस व्यवस्थाले उद्योग क्षेत्रमा विद्युतको खपत बढ्न गई समग्र आर्थिक गतिविधि बढ्ने विश्वास लिईएको छ ।

देशमा उत्पादित विद्युतको बहुआयामिक उपयोग गर्न तथा आयातित पेट्रोलियम पदार्थ उपरको परनिर्भरता कम गर्न यातायातको लागि डिमाण्ड शुल्क नलाग्ने गरी नयाँ टाइम अफ डे (टि.ओ.डी.) विद्युत महसुल दर (Automatic Swap Card उपभोक्ता) कायम गरिएको छ। यसमा बर्षादको मौसममा अफ पिक समयमा पिक समय भन्दा करिब ४७% सम्मले कम दर कायम गरिएको छ । त्यसैगरी अन्य यातायातको हकमा बर्षादको मौसममा अफ पिक समयमा पिक समयको भन्दा करिब ६०% सम्मले कम दर कायम गरिएको छ।

ग्राहस्थ वर्गको सिंगल फेज तल्लो भोल्टेज (२३० भोल्ट) को इनर्जी शुल्कको हकमा गरेको ५ एम्पियरको लाइनबाट ० देखि १० कि.वा. घण्टा सम्म विद्युत खपत गर्ने उप-समूहको इनर्जी शुल्क नलाग्ने निर्णय सामुदायिक थोक उपभोक्ताका उपभोक्ताको हकमा पनि लागु हुने गरी निर्णय गरिएको छ।

उपरोक्त समायोजनको कुल योग रू. ६ अर्ब ६३ करोड ५९ हजार हुन आउँछ जुन अधिक बिक्री रकमको ८२.२३% हो।

माथि उल्लेख गरिएको तर्क बमोजिम आ.व. २०७६/७७ मा विभिन्न उपभोक्ता वर्गको बिक्री समायोजन गर्दा निम्न बमोजिमको समायोजित बिक्री हुनजाने अनुमान गरिएको छ:

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	आ.व. २०७४/७५ औसत बिलिङ्ग दर (रू. प्रति कि.वा. घण्टा)	आ.व. २०७५/७६ औसत बिलिङ्ग दर (रू. प्रति कि.वा. घण्टा)	आ.व. २०७६/७७ प्रस्तावित औसत बिलिङ्ग दर (रू. प्रति कि.वा. घण्टा)	आ.व. २०७६/७७ समायोजित औसत बिलिङ्ग दर (रू. प्रति कि.वा. घण्टा)	आ.व. २०७६/७७ प्रक्षेपित बिक्री युनिट (कि.वा. घण्टा हजारमा)	आ.व. २०७६/७७ समायोजित बिक्री (रू. हजारमा)
१.	ग्राहस्थ	९.३७	९.३५	९.३९	८.८५	३,१९३,०४७	२८,२७२,५९३
२.	गैह्र व्यापारिक	१५.०९	१५.१०	१५.२४	१५.१७	२१५,७१७	३,२७२,९५३

(Handwritten signature)

३.	व्यापारिक	१४.४३	१४.०१	१४.४६	१३.९४	५४०,६६९	७,५३५,७९९
४.	औद्योगिक	१०.०७	११.१९	१०.९५	९.४२	२,७१९,२९३	२५,६२७,०८३
५.	खानेपानी	७.६८	७.५५	७.६६	६.३०	१००,०२१	६३०,६१९
६.	सिंचाई	४.५८	४.६३	४.५४	४.५२	८४,७४६	३८२,९३८
७.	सडक बत्ती	९.०८	८.६०	८.८२	८.८२	९२,२३९	८१३,९००
८.	अस्थायी कनेक्सन	१९.९७	१९.००	१८.४३	१८.४३	३,२१४	५९,२३२
९.	यातायात	७.१०	७.०८	७.४८	७.४८	५,५३५	४१,४११
१०.	धार्मिक स्थल (साविक मन्दिर वर्ग)	६.५७	६.५२	६.६२	६.६२	८,९२९	५९,११३
११.	गैह ग्राहस्थ	१३.७५	१५.२७	१५.०३	१५.०३	१६०,८७५	२,४१७,३६०
१२.	मनोरञ्जन व्यवसाय	१८.३८	१४.९३	१६.९८	१६.९८	४,९३३	८३,७६४
१३.	सामुदायिक थोक उपभोक्ता	५.७४	५.२२	४.९५	४.०९	१६,७३४१	६८३,९६४
१४.	निर्यात	९.८९	९.१६	९.१६	९.१६	९०,०००	८२४,३९९
	जम्मा	१०.१०	१०.५२	१०.४४	९.५७	७,३८६,५५८	७०,७०५,०४७
	छुट (ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको अनुपातमा)						(१,०७४,७१७)
	खुद बिक्री						६९,६३०,३३०

ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७६/७७ को लागि आवश्यक वार्षिक खर्च, आवश्यक वार्षिक बिक्री तथा निर्यातको प्रक्षेपणको आधारमा देखिएको अधिक बिक्री मध्ये रू. ६ अर्ब ६३ करोड ५९ हजार बराबरको लाभ उपभोक्ताले पाउने गरी महसुलमा समायोजन गरी बाँकी रू १ अर्ब ४३ करोड २४ लाख ७४ हजार बराबरको रकम आवश्यकता अनुसार आगामी महसुल निर्धारणमा समायोजन गर्न सक्ने गरी यथावत राखिएको छ।

विवरण	आ.व.२०७६/७७ (रू. हजारमा)
खुद वार्षिक आवश्यक बिक्री (समायोजित)	६८,१९७,८५६
विद्युत बिक्रीबाट हुने छुट पछिको आम्दानी (समायोजित)	६८,८०५,९३१
विद्युत निर्यातबाट आम्दानी (ने.वि.प्रा.ले प्रक्षेपण गरेको)	८२४,३९९
बाँकी अधिक बिक्री	१,४३२,४७४

(Handwritten signature)

आयोगले निर्धारण गरेको महसुल दर

१. ग्राहस्थ वर्ग

१.१. सिंगल फेज तल्लो भोल्टेज (२३० भोल्ट)

क्र.सं.	कि.वा. घण्टा (मासिक)	५ एम्पियर		१५ एम्पियर		३० एम्पियर		६० एम्पियर	
		न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)	न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)	न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)	न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
१	० देखि १०	३०	०	५०	४.००	७५	५.००	१२५	६.००
२	११ देखि २०	३०	३.००	५०	४.००	७५	५.००	१२५	६.००
३	२१ देखि ३०	५०	६.५०	७५	६.५०	१००	६.५०	१२५	६.५०
४	३१ देखि ५०	५०	८.००	७५	८.००	१००	८.००	१२५	८.००
५	५१ देखि १००	७५	९.५०	१००	९.५०	१२५	९.५०	१५०	९.५०
६	१०१ देखि १५०	१००	९.५०	१२५	९.५०	१५०	९.५०	२००	९.५०
७	१५१ देखि २५०	१२५	१०.००	१५०	१०.००	१७५	१०.००	२००	१०.००
८	२५१ देखि ४००	१५०	११.००	१७५	११.००	२००	११.००	२५०	११.००
९	४०० माथि	१७५	१२.००	२००	१२.००	२२५	१२.००	२७५	१२.००

१.२. श्री फेज तल्लो भोल्टेज (४०० भोल्ट)

क्र. सं.	कि.वा. घण्टा (मासिक)	१० के.भि.ए. सम्म		१० के.भि.ए. भन्दा माथि	
		न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)	न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
१	४०० सम्म	१,१००	११.५०	१,८००	११.५०
२	४०० माथि		१२.००		१२.००

१.३. श्री फेज मझौला भोल्टेज (३३/११ के.भी.)

क्र. सं.	कि.वा. घण्टा (मासिक)	न्यूनतम शुल्क रु.	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
१	१००० सम्म	१०,०००	११.००
२	१००० माथि		१२.००

Handwritten signature

२. अन्य उपभोक्ता

२.१. तल्लो भोल्टेज स्तर (२३०/४०० भोल्ट)

क्र.सं.	उपभोक्ता वर्ग	डिमाण्ड शुल्क (रु. प्रति के.भि.ए. प्रति महिना)	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
१	औद्योगिक		
	क. ग्रामिण तथा घरेलु उद्योग	६०	७.८०
	ख. साना उद्योग	११०	९.६०
२	व्यापारिक	३२५	११.२०
३	गैह व्यापारिक	२१५	१२.००
४	सिंचाई	०	४.३०
५	खानेपानी		
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	४.२०
	ख. अन्य खानेपानी	१६०	७.२०
६	यातायात		
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२००	५.७५
	ख. अन्य यातायात	२२०	८.९०
७	धार्मिक स्थल	०	६.१०
८	सडक बत्ती		
	क. मिटर जडान भएको	०	७.३०
	ख. मिटर जडान नभएको	२४७५	०
९	अस्थायी कनेक्सन	०	१९.८०
१०	गैह ग्राहस्थ	३५०	१३.००
११	मनोरञ्जन व्यवसाय	३५०	१४.००

(Handwritten signature)

२.२. माथिल्लो भोल्टेज स्तर

क्र.सं.	उपभोक्ता वर्ग	डिमाण्ड शुल्क (रु. प्रति के.भि.ए. प्रति महिना)	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
अ.	माथिल्लो भोल्टेज		
१	औद्योगिक (१३२ के.भी.)	२३०	८.२०
२	औद्योगिक (६६ के.भी.)	२४०	८.३०
आ.	मझौला भोल्टेज (३३ के.भी.)		
१	औद्योगिक	२५५	८.४०
२	व्यापारिक	३१५	१०.८०
३	गैह व्यापारिक	२४०	११.४०
४	सिंचाई	०	४.८०
५	खानेपानी		
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	४.६०
	ख. अन्य खानेपानी	१६०	६.६०
६	यातायात		
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	५.६०
	ख. अन्य यातायात	२५५	८.६०
७	गैह ग्राहस्थ	३५०	१२.५५
८	मनोरञ्जन व्यवसाय	३५०	१३.५०
इ.	मझौला भोल्टेज (११ के.भी.)		
१	औद्योगिक	२५५	८.६०
२	व्यापारिक	३१५	११.१०
३	गैह व्यापारिक	२४०	११.५०
४	सिंचाई	०	४.९०
५	खानेपानी		
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	४.८०
	ख. अन्य खानेपानी	१५०	६.८०
६	यातायात		
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	५.६०
	ख. अन्य यातायात	२५५	८.८०
७	धार्मिक स्थल	२२०	९.९०
८	अस्थायी कनेक्सन	३३०	१२.००
९	गैह ग्राहस्थ	३५०	१२.९०
१०	मनोरञ्जन व्यवसाय	३५०	१३.९०

(Handwritten signature)

३. टाइम अफ डे (टि.ओ.डी.) महसुल

३.१. बैशाख देखि मंसिर महिना सम्मको विद्युत महसुल दर

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	डिमाण्ड शुल्क (रू. प्रति के.भि.ए. प्रति महिना)	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा) पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा) अफ पिक समय (राति ११ बजे देखि बिहान ५ सम्म)	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा) अन्य समय (बिहान ५ बजे देखि साँझ ५ बजे सम्म)
अ.	माथिल्लो भोल्टेज				
१	औद्योगिक (१३२ के.भी.)	२३०	१०.००	४.६५	८.२०
२	औद्योगिक (६६ के.भी.)	२४०	१०.१०	४.७५	८.३०
आ.	मझौला भोल्टेज (३३ के.भी.)				
१	औद्योगिक	२५०	१०.२०	५.२५	८.४०
२	व्यापारिक	३१५	१२.३०	६.७५	१०.८०
३	गैह व्यापारिक	२४०	१३.२०	७.००	१२.००
४	सिंचाई	०	६.३०	३.१५	४.७०
५	खानेपानी				
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	६.२०	३.१०	४.६०
	ख. अन्य खानेपानी	१५०	१०.२०	५.२५	८.४०
६	यातायात				
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	७.००	३.७०	५.५०
	ख. अन्य यातायात	२५५	९.३५	३.७०	८.४०
७	सडक बत्ती	८०	८.४०	३.५०	४.२०
इ.	मझौला भोल्टेज (११ के.भी.)				
१	औद्योगिक	२५०	१०.५०	५.४०	८.५५
२	व्यापारिक	३१५	१२.६०	६.९०	११.१०
३	गैह व्यापारिक	२४०	१३.५०	७.१५	१२.२५
४	सिंचाई	०	६.४०	३.५०	४.७५
५	खानेपानी				
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	६.३०	३.४०	४.७०
	ख. अन्य खानेपानी	१५०	१०.५०	५.४०	८.५०
६	यातायात				
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	७.१५	४.२०	५.६०
	ख. अन्य यातायात	२५५	९.६५	४.२०	८.५०
७	सडक बत्ती	८०	८.८०	३.७५	४.४०
८	धार्मिक स्थल	२२०	११.३०	५.१५	९.१०
९	अस्थायी	३३०	१४.४०	६.६०	११.७५
ई.	तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)				
१	यातायात				
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२००	७.२५	४.३०	५.७५
	ख. अन्य यातायात	२२०	९.७५	४.३०	८.६०

(Handwritten signature)

३.२. पौष देखि चैत्र महिना सम्मको विद्युत महसुल दर

क्र. सं.	उपभोक्ता वर्ग	डिमाण्ड शुल्क (रु. प्रति के.भि.ए. प्रति महिना)	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा) पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा) अन्य समय (राति ११ बजे देखि भोलिपल्ट साँझ ५ बजे सम्म)
अ.	माथिल्लो भोलेज			
१	औद्योगिक (१३२ के.भी.)	२३०	१०.००	८.२०
२	औद्योगिक (६६ के.भी.)	२४०	१०.१०	८.३०
आ.	मझौला भोलेज (३३ के.भी.)			
१	औद्योगिक	२५०	१०.२०	८.४०
२	व्यापारिक	३१५	१२.३०	१०.८०
३	गैह्र व्यापारिक	२४०	१३.२०	१२.००
४	सिंचाई	०	६.३०	४.७०
५	खानेपानी			
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	६.२०	४.६०
	ख. अन्य खानेपानी	१५०	१०.२०	८.४०
६	यातायात			
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	७.००	५.५०
	ख. अन्य यातायात	२५५	९.३५	८.४०
७	सडक बत्ती	८०	८.४०	४.२०
इ.	मझौला भोलेज (११ के.भी.)			
१	औद्योगिक	२५०	१०.५०	८.५५
२	व्यापारिक	३१५	१२.६०	११.१०
३	गैह्र व्यापारिक	२४०	१३.५०	१२.२५
४	सिंचाई	०	६.४०	४.७५
५	खानेपानी			
	क. सामुदायिक खानेपानी	०	६.३०	४.७०
	ख. अन्य खानेपानी	१५०	१०.५०	८.५०
६	यातायात			
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२३०	७.१५	५.६०
	ख. अन्य यातायात	२५५	९.६५	८.५०
७	सडक बत्ती	८०	८.८०	४.४०
८	धार्मिक स्थल	२२०	११.३०	९.१०
९	अस्थायी	३३०	१४.४०	११.७५
ई.	तल्लो भोलेज (२३०/४०० भोलेज)			
१	यातायात			
	क. चार्जिङ्ग स्टेसन	२००	७.२५	५.७५
	ख. अन्य यातायात	२२०	९.७५	८.६०

(Handwritten signature)

३.३. यातायात तर्फ डिमाण्ड शुल्क नलाग्ने उपभोक्ता (Automatic Swap Card उपयोगकर्ता)

३.३.१. सार्वजनिक यातायात (चार्जिङ्ग स्टेशन समेत)

वैशाख देखि मंसिर सम्मको विद्युत महशुल दर

विवरण	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा)		
	पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	अफ पिक समय (राति ११ बजे देखि बिहान ५ सम्म)	अन्य समय (बिहान ५ बजे देखि साँझ ५ बजे सम्म)
३३ के.भी.	८.४०	४.४५	६.६०
११ के.भी.	८.६०	५.०५	६.७०
तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)	८.७०	५.०५	६.९०

पौष देखि चैत्र सम्म लाग्ने विद्युत महशुल दर

विवरण	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा)	
	पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	अन्य समय (राति ११ बजे देखि भोलिपल्ट साँझ ५ बजे सम्म)
३३ के.भी.	८.४०	६.६०
११ के.भी.	८.६०	६.७०
तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)	८.७०	६.९०

३.३.२. अन्य यातायात (चार्जिङ्ग स्टेशन समेत)

वैशाखदेखि मंसिर सम्म लाग्ने विद्युत महशुल दर

विवरण	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा)		
	पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	अफ पिक समय (राति ११ बजे देखि बिहान ५ सम्म)	अन्य समय (बिहान ५ बजे देखि साँझ ५ बजे सम्म)
३३ के.भी.	११.२०	४.४५	१०.१०
११ के.भी.	११.६०	५.०५	१०.२०
तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)	११.७०	५.१५	१०.३०

पौष देखि चैत्र सम्म लाग्ने विद्युत महशुल दर

विवरण	इनर्जी शुल्क (रू.प्रति कि.वा.घण्टा)	
	पिक समय (साँझ ५ बजे देखि राति ११ बजेसम्म)	अन्य समय (राति ११ बजे देखि भोलिपल्ट साँझ ५ बजे सम्म)
३३ के.भी.	११.२०	१०.१०
११ के.भी.	११.६०	१०.२०
तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)	११.७०	१०.३०

(Handwritten signature)

नोटः

- क. चार्जिङ स्टेशन सञ्चालकले विद्युतीय सवारी साधनलाई चार्जिङ सेवा दिए उपरोक्त महसुलमा अधिकतम २० प्रतिशतसम्म थप गरी लिन पाउने छ।
- ख. सार्वजनिक यातायात (चार्जिङ स्टेशन): नेपाल सरकारको निकायबाट भाडादर निर्धारण हुने गरी सार्वजनिक यातायातको रूपमा ट्रलिवस र सार्वजनिक सवारी साधनमा प्रयोग हुने इलेक्ट्रिकल बस/मिनिबस, सफा टेम्पो एवं अन्य सवारी साधनको ब्याट्री चार्ज गर्न विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने चार्जिङ स्टेशनका उपभोक्ताहरू।
- ग. अन्य यातायात (चार्जिङ स्टेशन): नेपाल सरकारको निकायबाट भाडादर निर्धारण हुने सार्वजनिक यातायातका साधन जस्तै केवलकार, रोपवे, मेट्रो आदि र अन्य विद्युतीय सवारी साधन सञ्चालनका लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।

४. सामुदायिक थोक उपभोक्ता

क्र.सं.	उपभोक्ता वर्ग	इनर्जी शुल्क (रु.प्रति कि.वा.घण्टा)
अ.	मझौला भोल्टेज (११ के.भी./३३ के.भी.)	
	N x २० यूनिट सम्म	३.००
	N x २० युनिटभन्दा माथि	६.००
आ.	तल्लो भोल्टेज (२३०/४०० भोल्ट)	
	N x २० यूनिट सम्म	३.००
	N x २० युनिटभन्दा माथि	६.२५

नोटः N = सम्बन्धित सामुदायिक थोक उपभोक्ता अन्तर्गत रहेका कुल उपभोक्ता संख्या।

(Handwritten signature)

६. निर्देशन

ने.वि.प्रा.बाट आयोगले यस महसुल निर्धारणको निर्णय बमोजिम विद्युत महसुल लागु गर्ने क्रममा गरेको अपेक्षा, ऐनको दफा ३७ तथा निर्देशिकाको दफा ५ बमोजिमका निर्देशक सिद्धान्त कार्यान्वयन गरी ऐन एवं नियमावलीको लक्ष्य प्राप्त गर्न ने.वि.प्रा.लाई देहाय बमोजिमको निर्देशन गरेको छ। यी निर्देशनहरू यसै महसुल निर्धारणको निर्णयको अंश भएकोले ने.वि.प्रा.लाई निम्न निर्देशनहरूको पालना गर्न बाध्यकारी हुनेछः

- क) ने.वि.प्रा.ले पेश गरेको उपभोक्ता विद्युत महसुल दरको प्रस्ताव आयोगको स्थापना पश्चात पेश गरिएको पहिलो प्रस्ताव भएकोले केही विवरणको कमी भए तापनि निवेदन स्वीकार गरी महसुल निर्धारण गरिएको छ। निवेदन तथा पेश गरिएका विवरणको विश्लेषणको लागि आयोगले ने.वि.प्रा.लाई पत्राचार गरे अनुरूप केही विवरणहरू ने.वि.प्रा.द्वारा आयोग समक्ष पेश नगरिएकोले अन्तिम निर्णयमा केही असर परेको छ। भविष्यमा हुने महसुल निर्धारणको लागि निवेदनका साथ विस्तृत विवरण प्राप्त भए पश्चात मात्र आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइने हुनाले ने.वि.प्रा.लाई आफ्नो सञ्चालन र नियमनकारी साधनहरूको अनुपालन गर्न आवश्यक सम्पूर्ण विवरणहरूको हिसाब शुरु देखि नै चुस्त-दुरुस्त तरिकाले राख्न निर्देशन दिइन्छ।
- ख) विद्युत सेवालार्इ भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन आवश्यक रणनीति, कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।
- ग) अन्तरास्ट्रिय रुपमा हेर्दा वितरण संस्थाहरूले सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी सकेसम्म कर्मचारी खर्चमा मितव्ययिता कायम राखेको र Distribution Automation मा

गई प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गरिरहेको सन्दर्भमा ने.वि.प्रा. ले कर्मचारी खर्च कटौती र Distribution Automation कार्यलाई बढावा दिने ।

- घ) आगामी आर्थिक वर्षमा विद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरण क्षेत्रका विभिन्न आयोजनाहरूमा हुने पुँजीगत लगानीको विवरण आयोगलाई जानकारी गराई कार्यान्वयन गर्ने ।
- ङ) विगतका वर्षहरूमा ने.वि.प्रा. ले प्रसारण क्षति (Transmission Loss) तथा वितरण क्षति (Distribution Loss) घटाउन गरेको कार्यलाई सराहना गर्दै पेश गरिएको क्षतिको प्रक्षेपण अनुसारनै महसुल निर्धारण भएकाले यस आर्थिक वर्षमा प्रसारण क्षति कम्तिमा ४.०५ प्रतिशत र वितरण क्षति १०.४५ प्रतिशतमा झार्ने ।
- च) ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको आ.व. २०७६/७७ को प्रस्तावित विद्युत महसुल दर विभिन्न सम्पत्तिको हास-कट्टी गणना गर्न ने.वि.प्रा.ले प्रयोग गरेको हास-कट्टी दर हालका लागि आयोगले स्वीकार गरेको छ । तथापि, भविष्यमा हुने महसुल निर्धारणको प्रयोजनको लागि आयोगले वितरण अनुमति प्राप्त संस्थाको स्थिर सम्पत्तिका लागि छुट्टै हास-कट्टी दर निर्धारण गरी लागु गर्न आवश्यक प्रक्रिया शुरु गर्ने ।
- छ) ने.वि.प्रा. र अन्य जलविद्युत आयोजनाहरू बीच हुने विद्युत खरिद बिक्री सम्झौता बमोजिम विद्युत उत्पादनको संरचनाको जाँच/परिक्षण (Testing) प्रारम्भ पछि १५ दिन सम्म सो संरचना परिक्षण कालमा रहन्छ, जुन अवधिमा आयोजनाले ने.वि.प्रा.लाई निशुल्क उर्जा प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था सहितको विद्युत खरिद सम्झौता गरिन्छ । अहिले ने.वि.प्रा.ले निशुल्क उर्जा प्राप्त गरे तापनि सोही विद्युत उपभोक्तालाई बिक्री गरी आमदानी गरिरहेको छ । निकट भविष्यमा नै धेरै आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न हुने र परिक्षणकालमा सञ्चालन हुने भएकोले ने.वि.प्रा.ले धेरै परिमाणको निःशुल्क विद्युत उपभोग गर्ने देखिन्छ । सोको लाभ उपभोक्ताले पनि उपभोग गर्न पाउने गरी ने.वि.प्रा.ले सो "निःशुल्क उर्जा"

प्राप्ति गरेको हिसाब राखी आगामी महसुल निर्धारणको निवेदनमा सोको विवरण आयोग समक्ष पेश गर्ने।

- ज) ने.वि.प्रा.ले सञ्चालनको हरेक पक्षमा पारदर्शिताको अभ्यास गर्नुपर्नेछ र जनसाधारणको सूचनाको हक सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ। ने.वि.प्रा.ले विद्युत महसुल संकलन विनियमावली, २०७३ सहित सञ्चालनको प्रयोजनका लागि निर्माण गरिएका हरेक ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, विनियमावली, आदि आफ्नो वेबसाइटमा प्रकाशित गर्ने व्यवस्था गर्ने।
- झ) ग्राहस्थ उपभोक्ताको लागि टाइम अफ डे महसुलको सम्भाव्यता वा उपादेयता बारे अध्ययन गर्न र सो सम्बन्धी प्रतिवेदन आयोग समक्ष पेश गर्ने। उक्त प्रतिवेदनमा ग्राहस्थ उपभोक्ताको हकमा टाइम अफ डे मिटर लागु गर्न आइपर्ने चुनौती, लागु भए पश्चात यसले ग्राहस्थ उपभोक्ताको महसुल तथा उर्जा खपतमा पार्ने प्रभाव र समग्र लोड-कर्थ व्यवस्थापनको विश्लेषण समेत गर्नुपर्नेछ।
- ञ) सम्बन्धित उपभोक्ता वर्गबाट ने.वि.प्रा.ले यस निर्णयको परिच्छेद ५ मा उल्लिखित आयोगले निर्धारण गरेको महसुल दर भन्दा बाहेक अतिरिक्त कुनै पनि शुल्क लिन पाउने छैन।
- ट) उपभोक्ता वर्गहरूलाई छिटो समयमा महसुल भुक्तानी गर्दा प्रदान गर्ने छुट प्रतिशत (Rebate) तथा समयसिमामा सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गहरूलाई समान रूपले लागु गर्नुपर्नेछ।
- ठ) घर बहालमा बस्ने बहालवालालाई उक्त घरमा रहेको मिटरको खपतको आधारमा बिलिंग हुँदा तय भएको अधिकतम दर भन्दा बढी महसुल उठाउन नपाउने व्यवस्था गर्न निर्देश गरिन्छ। साथै, बहालवालाले नै मिटर वा सबमिटर लिन सक्ने व्यवस्था गर्ने सम्बन्धमा

एक अध्ययन गरी अर्को महसुल निर्धारणको लागि निवेदन दिनु अगाडी पेश गर्न निर्देश गरिन्छ ।

- ड) ग्राहक बर्गिकरणमा परिवर्तन गर्दा आयोगलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- ढ) माथिका निर्देशनका अतिरिक्त आयोगले विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हक र हित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन समय-समयमा जारी गरेका नियामकीय उपकरणहरूको ने.वि.प्रा. ले पालना गर्नु पर्नेछ ।

इति संवत् २०७७ साल असार ०१ गते रोज २ शुभम् ।

अनुसूची १

ने.वि.प्रा.ले आयोग समक्ष पेश गरेको महसुल निर्धारण सम्बन्धी निवेदन उपर
सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया

आयोगले उपभोक्ता, उद्योग व्यवसायी, सर्वसाधारण तथा सर्वसाधारण उपभोक्ताका प्रतिनिधिमुलक संस्था, एवं विद्युत क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुबाट ने.वि.प्रा.को प्रस्तावित उपभोक्ता विद्युत महसुल उपर ई-मेल, पत्र, वेबसाइट एवं मिति २०७७/०२/१२ मा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई (E-Hearing) तथा टेलिफोनबाट विभिन्न राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया प्राप्त गरेको छ। सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय, सुझाव तथा प्रतिक्रियाले आयोगलाई विद्युत महसुल निर्धारण गर्न अत्यन्त सहयोग पुऱ्याएको छ।

सरोकारवालाहरुको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया तथा सार्वजनिक सुनुवाईको दिन ने.वि.प्रा.ले सरोकारवालाहरुको राय, सुझाव उपर दिएको जवाफ तथा स्पष्टिकरणको सार संक्षेप देहाय बमोजिम रहेको छः

क) औद्योगिक उपभोक्ता वर्गमा महसुल वृद्धि सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: उद्योग वर्गको महसुल दर वृद्धि भएमा अन्ततोगत्वा औद्योगिक उत्पादन तथा सेवाको मूल्य वृद्धि हुनेछ साथै महसुल दर वृद्धिले उद्योग वर्गलाई वैकल्पिक विद्युतीय श्रोतको प्रयोग गर्न प्रेरित गर्न सक्ने प्रबल सम्भावना छ। तसर्थ, औद्योगिक वर्गको महसुल दर वृद्धि गरी सो वर्गलाई हतोत्साहित नगर्न सुझाव प्रदान गरिन्छ। प्रस्तावित विद्युत महसुल उद्योग वर्गका लागि सुलभ नभएको र राष्ट्रको औद्योगिक विकासमा प्रतिकूल असर पार्ने देखिन्छ। अफ पिक समय श्रेणीको साविक महसुल दरमा कुनै परिवर्तन गर्न नहुने। पौषदेखि चैत्रको महसुलमा कुनै प्रकारको फरक नहुनुपर्ने।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: विद्युत महसुल निर्धारण भनेको एक गतिशील प्रकृया हो। धेरै जसो देशहरुमा यो प्रत्येक वर्ष गरिने गर्छ तर त्यसको मतलब हरेक वर्ष महसुल बढ्छ नै भन्ने छैन। यस विद्युत महसुल प्रस्ताव पेश गर्दा प्राधिकरणको नाफा, घाटाको स्थिति, डिमाण्ड सप्लाईको स्थिति आदिलाई मध्यनजर गर्नुपर्ने हुन्छ। हामीले २०७६ मंसिरमा आयोगमा

(Handwritten signature)

महसुल निर्धारणको लागि आवेदन दिएका थियौं तर केही प्राविधिक गल्ती सच्याइसके पछि माघ महिनामा पुनः आवेदन दिएका हौं।

आयोगले महसुल निर्धारण प्रकृया अघि बढाउन खोज्दा खोज्दै पनि विभिन्न कारणवश प्रकृया टुङ्ग्याउन सम्भव भइरहेको थिएन। अहिले हामी यस आर्थिक वर्षको अन्त्य तिरै आइसकेका छौं। त्यस कारण यस महसुल निर्धारण प्रस्ताव अपरिष्कृत वित्तिय विवरणमा आधारित भएकाले अंकहरूमा केही तल माथि हुनसक्ने सम्भावना छ।

प्राधिकरण एक युटिलिटी (utility) भएका कारण मुख्यतः यसले ३ कुरामा ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ। प्रथम, उत्पादकसँग कुन दरमा विद्युत खरिद गर्ने। उर्जा उत्पादकहरूद्वारा आफूले उर्जा उत्पादन गरे वापत बढी मूल्य माग भइरहेको हुन्छ। उत्पादकले पनि आफ्नो वित्तिय स्वास्थ्य कायम राख्नुपर्ने भएकाले उत्पादकहरूलाई उर्जा वापत उचित मूल्य दिन जरूरी हुन्छ। दोस्रो, उपभोक्ताले पनि कम दरमा विद्युत माग गरिरहेका हुन्छन् र उनीहरूको अपेक्षा बमोजिम प्राधिकरणले विद्युत महसुल घटाउनु पर्ने हुन्छ। यथार्थमा, विद्युत महसुल दर भनेको एक गतिशिल प्रकृया हो र दर सधैं भरी एकै रहन सक्दैन। यो सबैले बुझ्नुपर्ने हुन्छ। आगामी दिनमा प्राधिकरणले धेरै नै आयोजनाहरू प्राप्त गरेको खण्डमा उपभोक्ता महसुल दर घट्न पनि सक्छ। तर अहिले त्यस्तो स्थिति छैन। तसर्थ, अहिलेको महसुल निर्धारण गर्दा अहिलेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै महसुल निर्धारण गर्नुपर्ने हुन्छ। अहिले निर्धारण गर्न लागिएको विद्युत महसुल आजको लागि हो र भोलि यो निकै कम हुन सक्छ। जुलाई (श्रावण/भाद्र)मा प्राधिकरणले खिम्ति जलविद्युत आयोजना प्राप्त गरिसके पछि र तामाकोशी जलविद्युत आयोजनाले उत्पादन थालिसकेपछि महसुल दर घट्न सक्छ। तसर्थ, प्राधिकरणलाई एकातिर विद्युत महसुल घटाउने दवाव हुन्छ भने अर्को तिर उर्जा उत्पादकहरूलाई बढी दर तिर्नुपर्ने दवाव हुन्छ। तेस्रोमा, प्राधिकरण आफैपनि वित्तिय रूपमा स्वस्थ रहनु पर्छ। यदि प्राधिकरण आफै स्वस्थ रहेन भने भोलि लगानीको वातावरण नै नरहन सक्छ। प्राधिकरणले आफ्नो नाफामा वृद्धि गरेको कारण लगानीकर्ताहरूको प्राधिकरण प्रतिको दृष्टिकोण सुदृढ भइरहेको छ।

तर त्यो भन्दैमा प्राधिकरणले सधैं महसुल दर बढाइ रहन्छ भन्ने पनि होइन। प्राधिकरण आफैले पनि प्रणालीको विश्वशानियता बढाउन लगानी गर्नु जरूरी हुन्छ। तसर्थ, लगानीको नजरबाट पनि हेर्नु जरूरी रहन्छ। आगामी दिनमा प्राधिकरणले प्रसारण लाइन, वितरण लाइन, अटोमेसन,

डिजिटाइजेसन् जस्ता क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने हुन्छ र त्यसको लागि ने.वि.प्रा.ले लगानीमा प्रतिफल पाउनु आवश्यक रहन्छ।

स्टिल उत्पादक कम्पनीहरूको विद्युत सम्बन्धी खर्च कच्चा पदार्थको ७० प्रतिशतसम्म भएको भनिएको छ। डेडिकेटेड लाइन लिएको खण्डमा त्यति धेरै भएको हुनुपर्छ। सामान्य फिडरबाट विद्युत लिएको खण्डमा त्यो अंक त्यति उच्च नहोला।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले उर्जा सुरक्षा, उर्जा सम्बन्धमा आत्मनिर्भरता र विश्वसनीयता बढाउन आगामी पाँच वर्षको लागि एक योजना निर्माण गरेको छ। त्यसका लागि ५६ अर्बको लगानी आवश्यक हुन्छ। उक्त आयोजना लागु गर्न सरकारमा पूर्णरूपमा आश्रित नहुने हो भने प्राधिकरण आफैले पनि केही लगानी गर्नुपर्ने हुन्छ। जसका लागि आन्तरिक रूपमा नै प्राधिकरणले केही स्रोतहरू जम्मा गर्नुपर्ने हुन्छ। त्यसै कारण प्राधिकरणले लगानीमा प्रतिफल खोजेको हो। यस सम्बन्धमा अन्य विकल्पहरू पनि खोजी गरी अघि बढ्न सकिन्छ।

ख) ग्राहस्थ वर्गलाई प्रोत्साहन हुने नदेखिने सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: यस महसुल दरले इन्धनको बिकल्पमा विद्युतीय उपकरणको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्ने देखिँदैन। सबै स्ल्याबका उपभोक्ताहरूलाई समान फाइदा हुने नदेखिएको। ग्राहस्थ वर्गमा पहिले न्युनतम महसुललाई सेवा शुल्कमा रूपान्तरण गरियो। ग्राहस्थ उपभोक्ता र सामुदायिक उपभोक्तामा भिन्नता गरिनु नहुने; विद्युतीय चुल्होको प्रयोगकर्ताको महसुल घटाइनुपर्ने।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: ग्राहस्थ उपभोक्ता मध्ये केही उपभोक्ताहरूले हाल विद्यमान महसुल दर भन्दा बढी तिर्नु परेको कुरा पनि सुनियो। तर ५ एम्पीयर उपभोक्तको सम्बन्धमा १० युनिटसम्म ५० प्रतिशतले विद्युत महसुल घटेको छ। ११ युनिटको लागि महसुल यथावत छ। २१ युनिटको लागि १.२१ प्रतिशतले मात्र बढेको छ। त्यसैगरी ३० युनिटको लागि पहिले १८० रूपैयाँ महसुल हुन्थ्यो भने नयाँ दर अनुसार १९५ हुन्छ। तर ३० बाट ३१ युनिटमा चढ्ने बित्तिकै हालको दर भन्दा प्रस्तावित दर अन्तर्गत कम महसुल हुन आउने हुन्छ। इन्डक्सन चुल्हो प्रयोगकर्ता यो समुह भित्र पर्दैनन् तसर्थ यो वृद्धिले इन्डक्सन चुल्हो प्रयोगकर्तालाई प्रभाव पार्दैन।

(Handwritten signature)

तर, आयोगसँग आवश्यक परामर्श गरी प्रस्तावित महसुल दरलाई थप परिवर्तन गर्न सकिनेछ। २०० युनिट सम्मका उपभोक्तालाई केही वृद्धि भएको देखिएपनि त्यो निकै झिनो वृद्धि हो। तर २०० देखि ४०० सम्मका उपभोक्तालाई भने प्रस्तावित महसुल अन्तर्गत नै सस्तो पर्छ।

ग्राहस्थ वर्गका उपभोक्तालाई किन सेवा शुल्क लिएको भन्ने कुरो उठेको छ। त्यसलाई सेवा शुल्क भनिए पनि त्यो न्यूनतम शुल्क हो। हामी सबैलाई थाहा छ कि प्राधिकरणले जलविद्युत आयोजनाहरूसँग टेक अरु पे विद्युत खरिद सम्झौता गरेको छ र विद्युत खरिद गरेपनि, नगरेपनि जलविद्युत आयोजनाहरूलाई हामीले पैसा तिर्ने पर्ने हुन्छ। यदि भोलिका दिनमा विद्युतको खपत कम भएर गए र उर्जा शुल्कबाट पैसा नउठेको खण्डमा प्राधिकरणको वित्तीय स्वास्थ्य कायम राख्न त्यो न्यूनतम शुल्क जरूरी रहन्छ। तर यसको सम्बन्धमा पनि थप छलफल गरेर अघि बढ्न सकिन्छ।

ग्राहस्थ उपभोक्तामध्ये मासिक १० युनिट मात्र उपभोग गर्ने उपभोक्तालाई प्रदान गर्ने भनिएको निःशुल्क विद्युत सम्बन्धी प्रावधान सामुदायिक उपभोक्तालाई पनि लागु हुनेछ।

ग) कोभिड-१९ को सन्दर्भमा महसुल दर सुहाउँदो नभएको सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: कोभिड-१९ को प्रकोपको माझमा कुल ग्राहस्थ उत्पादन न्यून रहने भएकोले ने.वि.प्रा.को मुनाफा भन्दा पनि उपभोक्ताको हितलाई मध्य-नजर गरियोस्। कोभिड-१९ महामारीले देशमा करिब ४ खर्ब कुल ग्राहस्थ उत्पादन गुमाउनु पर्ने र १५ लाख बेरोजगार हुने देखिएको छ। यस्तो अवस्थामा उद्योगलाई थप मर्का पर्न दिन उचित देखिदैन। कोभिड-१९ महामारी पश्चात देशको आर्थिक उत्थान गर्न हालको विद्यमान महसुल दर २०% भन्दा काम गरेमा आर्थिक पूनरोत्थान छिटो भन्दा छिटो हुन सक्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: टिप्पणी तथा प्रतिक्रियाको क्रममा प्राधिकरणद्वारा प्रस्तावित यस महसुल निर्धारण प्रस्ताव कोभिड १९ को सन्दर्भमा नसुहाउँदो भन्ने कुरा पनि उठेको छ। तर, हामीले यस प्रस्ताव आयोगसमक्ष पेश गर्दा स्थिति अलि भिन्न थियो। कोभिड-१९ को कारण सबै क्षेत्रमा खपत घटेर जाला भनेर हामीले सोचेका थिएनौं। खपत बढोस् भन्ने हाम्रो पनि चहाना हो। कोभिड १९ को प्रभावले हुने परिवर्तनहरूलाई सही तरिकाले सम्बोधन गरी अघि बढ्न हामी आयोगसँग छलफल गर्ने नै छौं। त्यस क्रममा, यस कार्यक्रममा दिइएका राय सुझावहरूलाई समेत मनन गरिनेछ।

(Handwritten signature)

माथि उल्लेख गरे जस्तै यो विद्युत महसुल निर्धारण प्रस्ताव हामीले कोभिड-१९ महामारी नेपालमा देखिनु अगावै बुझाएका थियौं र आजको दिनसम्म आइपुग्दा धेरै कुरा परिवर्तन भएका छन्। तसर्थ, अवस्था अनुसारको उपयुक्त निर्णय लिनको लागि हामी आयोगसँग छलफल गरी अघि बढ्ने छौं।

घ) साधारण लाइन र डेडिकेटेड लाइनको महसुलमा भिन्नता हुन नहुने सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: वर्तमान परिप्रेक्षमा २४ घण्टा विद्युतको सहज आपूर्ति रहेको अवस्थामा डेडिकेटेड लाइनको औचित्य रहदैन र सो खारेज गरियोस्। ट्रंक लाइन वा साधारण फीडरबाट आपूर्ति लिँदा समान महसुल दर कायम हुनुपर्ने।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: डेडिकेटेड फीडरको बारेमा पनि धेरै प्रतिक्रियाहरू आएका छन् र धेरै तर्फबाट यसलाई हटाउनुपर्छ भनी माग आएको छ। यसका सम्बन्धमा आयोगसँग छलफल गरी अघि बढ्ने जानकारी गराउँछु।

टिप्पणीको क्रममा डेडिकेटेड लाइनको महसुल हटाउनुपर्ने साथै औद्योगिक वर्गको महसुल पनि घटाइनुपर्ने भन्ने कुरा पनि आएको छ। तर यसरी महसुल घटाउँदा प्राधिकरणको वित्तीय स्वास्थ्यमा पर्ने प्रभावको बारेमा पनि हेर्नु जरूरी हुन्छ।

यद्यपि, सम्बन्धित पक्षहरूसँग आवश्यक छलफल गरी यस सम्बन्धी उपयुक्त निर्णय लिन सकिन्छ।

ङ) ने.वि.प्रा.ले विद्युत खरिद गर्ने भन्दा अधिक मूल्यमा बिक्री गरेको भन्ने सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: जलविद्युत आयोजनाहरूबाट खरिद गर्ने गरिएको विद्युत मूल्यमा पनि एकरूपता नभएको देखियो। खरिद मूल्य र बिक्री मूल्यमा २०% को मुनाफा हेरेर मूल्य तोकिनु पर्छ। हामीले ने.वि.प्रा.लाई बिक्री गरिरहेको मूल्यमा निजले सो भन्दा २०% भन्दा अधिक मूल्य लगाई बिक्री गरिरहेको अवस्था छ। मूल्य निर्धारणमा गरिएको प्रस्तावमा २०% कट्टी गरी मूल्य तोकिने व्यवस्था गरियोस्।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: नेपाल विद्युत प्राधिकरणले विद्युत खरिद गर्दा ५.३० रुपैयाँमा खरिद गरी बिक्री गर्दा अधिक मूल्य (१० रुपैयाँमा) गरेको भन्ने कुरा आएको छ।

यथार्थमा हामीले ५.३० रुपैयाँ भन्दा कममा पनि विद्युत खरिद गरेका छौं, जुन धेरै अगाडि विद्युत खरिद सम्झौता गरिएका स-साना आयोजनाहरूबाट प्राप्त हुन्छ। तर विद्युतको दरलाई त्यसरी हेरेर हुँदैन, प्राधिकरणले खरिद गरेको समग्र विद्युतको औसत दर हेर्नुपर्ने हुन्छ। त्यसरी हेर्दा स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूसँग खरिद गरेको विद्युतको औसत दर नै ७.२७ रुपैयाँ नै हुन आउँछ। भारतबाट आयात गरिएको विद्युतको दर ८.१५ रुपैयाँ हुन आउँछ। दुवै तिरको हिसाब गर्दा ने.वि.प्रा.ले किन्ने विद्युतको दर प्रतियुनिट ७.८० रुपैयाँ हुन आउँछ।

त्यसमा १४,१५ प्रतिशतको प्रसारण तथा वितरण क्षति समेतको हिसाब गर्दा रुपैयाँ ९ प्रति युनिट वरिपरि प्राधिकरणकै पर्न जाने देखिन्छ। बाँकी १ रुपैयाँ प्रति युनिटमा कर्मचारी खर्च, मर्मत सम्भार, हासकट्टि, आदि खर्चको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ। तसर्थ, हामीले उपलब्ध गराएको आँकडालाई मध्यनजर गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु।

विद्युत आयात गर्दा नेपाल भित्रबाट खरिद गरिएको विद्युत भन्दा आयातित विद्युतको मूल्य बढी भएको कुरा छ। यद्यपि, हामीले खरिद गर्ने भारतको विद्युतको ९० प्रतिशत विद्युत सुख्खा याममा भित्रिने गर्दछ। तर सुख्खा यामको समयमा नेपालका जलविद्युत आयोजनाहरूबाट पनि ८.४० रुपैयाँमा विद्युत खरिद गरिन्छ र यो दर भारतबाटै किनिने विद्युतको दर वरिपरी नै हुन आउँछ। नेपालले आफ्नो उर्जाको आवश्यकता पूर्ति गर्नमात्र विद्युत खरिद गरेको हो, जुन आउने वर्षहरूमा नेपाल भित्रको उत्पादन बढे पछि कमी हुन आउनेछ।

च) खानेपानी तथा सिंचाई प्रयोजनको लागि टाइम अफ डेमिटर सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: सामुदायिक खानेपानीको वितरण पिक समयमा हुने हुँदा यस वर्गबाट टाइम अफ डेमिटरको प्रावधान हटाइनुपर्ने। माथिल्लो भोल्टेज, मझौला भोल्टेज र टाइम अफ डेमिटर अन्तर्गत सिंचाईका लागि खपत हुने विद्युतको महसुलमा डिमान्ड शुल्क नलगाउनु पर्ने। सिंचाई अन्तर्गत उपभोक्ताको वर्गीकरण गर्दा कृषि मिटर प्रयोग गर्ने भन्ने शब्दहरू प्रयोग हुनुपर्ने र सिंचाईको हकमा टाइम अफ डेमिटरको सट्टामा कृषि मिटर प्रयोग गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: प्राधिकरणको विचारमा खानेपानी प्रयोजनको लागि टाइम अफ डेमिटर नै उपयुक्त हुने देखिन्छ, किन भने खानेपानीको लागि विद्युतको प्रयोग पिक समयमै गर्नुपर्छ भन्ने छैन। साथै, अन्य उपभोक्ता वर्गको तुलनामा सामुदायिक खानेपानीको महसुल उसै पनि कम नै छ। तसर्थ टाइम अफ डेमिटर खानेपानीको लागि हटाउनुपर्ने कारण देखिँदैन।

(Handwritten signature)

सिंचाइको लागि टाइम अफ डे मिटरिङ्ग महसुल हटाउने सन्दर्भमा रातको समयमा खेर जान सक्ने विद्युतलाई सिंचाइमा प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने साथै रातको समयमा सिंचाइमा विद्युत उपभोग गर्दा अन्य अवस्थामा भन्दा धेरै छुट दिने हिसाबले सिंचाइको लागि टाइम अफ डे मिटरिङ्ग महसुल लगाइएको हो। मेरो विचारमा सिंचाइको लागि यो उपयुक्त छ किनकि सिंचाइ सम्बन्धी काम रातको समयमा समेत गर्न सकिन्छ।

सिंचाइको उपभोक्ता संख्या निकै कम भएका कारण सिंचाइको विद्युतिकरणमा समस्या देखिएको छ। आगामी दिनमा कृषि मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयसँग सहकार्य गरी कृषि एवं सिंचाइ क्षेत्रको उत्थानका लागि कार्यक्रम ल्याउने सोचमा हामी रहेका छौं।

छ) ने.वि.प्रा.को खर्चमा अत्याधिक वृद्धि भएको भन्ने सम्बन्धी

सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: ने.वि.प्रा.ले विभिन्न शिर्षकमा १५०% सम्म खर्च बढाएको छ (उदाहरण: कर्पोरेट कार्यालय खर्च १४३% ले वृद्धि भएको छ)। यो खर्च मात्र नियन्त्रण गर्न सके ४% ले महसुल घटाउन सकिन्छ। मानव संसाधन खर्च ४३% ले बढेको छ, यसलाई नियन्त्रण गर्न सकियो भने पनि ८% ले महसुल घटाउन सकिन्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: कर्मचारी खर्चमा अत्याधिक वृद्धि भएको भनिएको छ। प्राधिकरण नेपाल सरकार अन्तर्गतको संस्था भएकै कारण नेपाल सरकारले लागु गरेका व्यवस्थाहरू हामीले पनि लागु गर्नुपर्ने हुन्छ। गएको वर्ष नेपाल सरकारले कर्मचारीको तलब २० प्रतिशत र महँगी भत्ता रु. २०००/- ले बढाएको थियो। त्यस उपर यस वर्ष हाम्रा ३०० कर्मचारी थपिँदै छन्। त्यही अनुपातमा कर्मचारीहरू सेवानिवृत्त पनि भएका होलान् तर सेवा निवृत्त कर्मचारी प्रतिको प्राधिकरणको दायित्व नघट्ने र थपिने कर्मचारीहरूप्रतिको दायित्व पनि बढ्ने भएका कारण यो संख्या उच्च देखिएको हो।

उत्पादन, प्रसारण र वितरण सम्बन्धी खर्चको छुट्टा छुट्टै हिसाब राखिनुपर्ने भन्ने सम्बन्धमा हामीले हिसाब छुट्टाछुट्टै नै राख्ने गरेको छौं। अझ, आगामी दिनहरूमा त हामी छुट्टै लेखा प्रणाली प्रयोगमा ल्याउने क्रममा छौं।

मर्मत सम्भार कार्यको लागि छुट्टाइएको बजेट अलि बढी देखिएको छ तर यो खर्च निश्चित समयवधिमा भर पर्ने हुन्छ। कुनै वर्ष यसको खर्च अत्याधिक हुन्छ भने अरू वर्षको लागि यो कम हुन सक्छ। यस वर्ष हामीले लगभग ७ अर्बको मर्मत सम्भार खर्च राखेका छौं किनकि यो

वर्ष धेरै जलविद्युत आयोजना तथा प्रसारण लाइनको मर्मत सम्भारको कार्य आवश्यक रहेको छ। तर, कोभिड-१९ का कारण उक्त खर्चमा १ देखि १.५० अर्बको कमी आउने देखिन्छ। माथि छलफल गरे अनुसार, यस वर्षको खर्चमा कोभिड-१९ का कारण कमी आउने देखिएको छ। तर, त्यही अनुपातमा आम्दानीमा पनि कमी आउने देखिन्छ।

ज) ने.वि.प्रा.सँग सम्बन्धित अन्य विषय

१. सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: चार्जिङ्ग स्टेसन सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा ने. वि. प्रा. को प्रस्तावमा रहेको व्यवस्था सम्बन्धमा ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: निजी क्षेत्रको उपस्थितिलाई प्रोत्साहन दिन, चार्जिङ्ग स्टेसन सञ्चालन गरे बापत २० प्रतिशत सम्मको मुनाफा आर्जन गर्न दिने प्राधिकरणको प्रस्ताव छ। यस सम्बन्धी आवश्यक परिवर्तनका सम्बन्धमा आयोगसँग छलफल गरी अघि बढ्न सकिनेछ।

२. सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: ने.वि.प्रा.को महसुलको अनलाइन भुक्तानीलाई प्रोत्साहन गरिनुपर्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: विद्युतीय बिल भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी पनि टिप्पणी आएको थियो। त्यसका सन्दर्भमा कुरा गर्दा हाल प्राधिकरणको महसुलबाट उठ्ने रकमको कुल १० प्रतिशतको वरिपरिको रकम नेपालमा चलेका ८, १० वटा विद्युतीय भुक्तानी सेवाहरू मार्फत उठ्ने गरेकोछ। कोभिड-१९ को संक्रमणको सन्दर्भमा कुरा गर्दा अनलाइन पेमेन्टको सान्दर्भिकता अझ बढेर गएको हामीले मान्नुपर्ने हुन्छ।

३. सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: यदि ने.वि.प्रा.लाई घाटा हुने स्थिति छ भने विद्युतमा भ्याटको व्यवस्था ल्याउन सकिन्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: विद्युतमा भ्याट लगाउने कुरा पनि निस्किएको थियो। तर त्यसो गर्दा ग्राहस्त उपभोक्तालाई सबैभन्दा मर्का पर्ने हुन्छ। फेरि, हामी विद्युतको मूल्य घटाउने भनेर लागिरहेको बेला विद्युतमा भ्याट लगाउँदा अप्ठ्यारो पर्न सक्छ। त्यसमाथि पनि विद्युतमा भ्याट लगाउँदा निर्यात हुने विद्युतको समेत मूल्य बढेर जानसक्ने हुन्छ।

४. सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: ने.वि.प्रा.को कर्मचारीको आचरणमा सुधारको आवश्यकता।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: कर्मचारीका आचरणसम्बन्धमा पनि केही प्रश्नहरू उठेका छन् तर मलाई विश्वास छ, विगतका दिनहरूमा भन्दा आजको दिनमा स्थितिमा धेरै सुधार छ। केही

(Handwritten signature)

समस्या नै बाँकी छैनन् भनेर त भन्न सकिन्न तर कोभिड-१९ को परिवेशमा निरन्तर विद्युत आपूर्ति कायम राख्न प्राधिकरणका कर्मचारीले खेलेको भुमिकाको हामीले कदर गर्नुपर्छ। प्रदेश नं २ मा महसुल तिर्ने क्रममा प्राधिकरणका कर्मचारीले रु. ५ भन्दा कम फिर्ता नगरेको कुरो आएको छ। तर फिर्ता नआएपनि त्यो तपाईंको खातामै जम्मा भएको हुन्छ।

५. **सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया:** १० युनिट सम्मको विद्युत निःशुल्क गर्नको लागि अन्तर अनुदान उद्योगबाट लिनुहुँदैन।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: अन्तर अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था हटाएर उपभोक्ता वर्गको क्षतिको आधारमा महसुल लिइनुपर्ने माग पनि आएको थियो तर त्यसो गर्दा सामाजिक न्यायको कायम नहुन सक्छ।

६. **सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया:** प्रसारण चुहावट १५-१७% भने तापनि ठूलो उद्योगमा ५-७% हुने। प्रसारण र वितरण चुहावटमा पनि ५% घटाउन सकियो भने ८-९ रुपैयाँ थप कमाउन सकिन्छ भन्ने देखिन्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रसारण/वितरण क्षति धेरै भएको भन्ने कुरो आएको छ। तर यथार्थमा, प्राधिकरणको क्षति हाल सम्म कै कम अवस्थामा रहेको छ। विगतमा २० प्रतिशत भन्दा माथि हुने गरेको क्षति अहिले घटेर १४, १५ तिर आएको छ। यो कुरा हामी सबैले बुझ्नु जरूरी छ। वितरणको क्रममा हुने क्षतिको बारेमा पनि कुरा निस्केको थियो तर प्राधिकरणको वितरण क्षति ९ देखि १० को वरिपरि रहेको छ, जुन भारतको बिहार र उत्तर प्रदेशको तुलनामा निकै कम हो। त्यहाँ यस्तो क्षति २० प्रतिशत सम्म हुने गरेको पाइएको छ।

७. **सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया:** नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४१ को दफा १८ बमोजिम साधारण सभाले वासलात पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको भए तापनि अहिले ने.वि.प्रा को सञ्चालक समितिले आयोग समक्ष महसुल निर्धारणको प्रस्ताव पेश गरेको छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: नेपाल विद्युत प्राधिकरणले साधारण सभाले पारित गरिसकेपछि मात्र विद्युत महसुल निर्धारणको लागि प्रस्ताव पेश गर्नुपर्ने भनी टिप्पणी आएको थियो। तर ने.वि.प्रा.ले सर्वसाधारणलाई सेयर बाँडेको छैन तसर्थ यो आवश्यक रहँदैन।

(Handwritten signature)

द. सरोकारवालाको राय, सुझाव र प्रतिक्रिया: नेपालमा विहलिंग प्रणालीको शुरूवात गरिनु पर्छ र सो प्रणाली अन्तर्गत उद्योग वर्गले २०-३० पैसाको दरले उर्जा उत्पादक सँग सिधै विद्युत खरिद गर्न पाउनु पर्छ।

ने.वि.प्रा.को जवाफ: उद्योगहरूले उर्जा उत्पादकसँग सिधै विद्युत खरिद गरेर लिने सम्बन्धमा पनि केही सुझावहरू आएका छन्। नेपाल विद्युत प्राधिकरणको पुनर्संरचनाको कुरा आइरहेको सन्दर्भमा ढिलो चाँडो सो सम्बन्धी व्यवस्था लागु हुने नै छ र विद्युत नियमन आयोगले समेत सो सम्बन्धमा कदमहरू चालिरहेकै हुनुपर्छ। आगामी दिनहरूमा आयोगसँग छलफल गरी यो सम्बन्धमा निर्णय लिनेछौं।

अनुसूची २

बिलिङ्ग गर्ने तरिका

क. ग्राहस्थ वर्ग

सिंगल फेज तल्लो भोल्टेज (२३० भोल्ट)

५ एम्पियर				
क्र.सं.	कि.वा. घण्टा (मासिक)	न्यूनतम मासिक शुल्क (रु.)	इनर्जी शुल्क रु. प्रति कि.वा.घण्टा (युनिट)	बिलिङ्ग गर्ने तरिका
१	० देखि १०	३०	०	१० युनिटसम्म न्यूनतम शुल्क रु. ३० लाग्ने र इनर्जी शुल्क वापतको महसुल नलाग्ने। (उदाहरण: ५ युनिट : रु. ३०+५x० = जम्मा रु. ३०)
२	११ देखि २०	३०	३.००	न्यूनतम शुल्क रु. ३० लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ का दरले महसुल लाग्ने। (उदाहरण: १५ युनिट : रु. ३०+१५x३ = जम्मा रु. ७५)
३	२१ देखि ३०	५०	६.५०	न्यूनतम शुल्क रु. ५० लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० का दरले महसुल लाग्ने। (उदाहरण: २५ युनिट : रु. ५०+२०x३+५x६.५० = जम्मा रु. १४२.५०)
४	३१ देखि ५०	५०	८.००	न्यूनतम शुल्क रु. ५० लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० र ३१ युनिटदेखि ५० युनिटसम्म रु. ८ का दरले महसुल लाग्ने।
५	५१ देखि १००	७५	९.५०	न्यूनतम शुल्क रु. ७५ लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० र ३१ युनिटदेखि ५० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ८ र ५१ युनिटदेखि देखि १०० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ९.५० का दरले महसुल लाग्ने।
६	१०१ देखि १५०	१००	९.५०	न्यूनतम शुल्क रु. १०० लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि देखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० र ३१ युनिटदेखि देखि ५० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ८ र ५१ युनिटदेखि १५० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ९.५० का दरले महसुल लाग्ने।
७	१५१ देखि २५०	१२५	१०.००	न्यूनतम शुल्क रु. १२५ लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि ३१ युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० र ३० युनिटदेखि ५० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ८ र ५१ युनिटदेखि १५० युनिटसम्म रु. ९.५० र १५१ युनिटदेखि २५० सम्म प्रति युनिट रु. १० का दरले महसुल लाग्ने।
८	२५० देखि ४००	१५०	११.००	न्यूनतम शुल्क रु. १५० लाग्ने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ३ र २१ युनिटदेखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ६.५० र ३१ युनिटदेखि ५० युनिटसम्म प्रति युनिट रु. ८ र ५१ युनिटदेखि १५० युनिटसम्म रु. ९.५० र १५१ युनिटदेखि

(Handwritten signature)

				२५० सम्म प्रति युनिट रू. १० र २५० देखि ४०० युनिटसम्म रू. ११ का दरले महसुल लागने।
९	४०० माथि	१७५	१२.००	न्यूनतम शुल्क रू. १७५ लागने र १ देखि २० युनिटसम्म प्रति युनिट रू. ३ र २१ युनिटदेखि ३० युनिटसम्म प्रति युनिट रू. ६.५० र ३१ युनिटदेखि ५० युनिटसम्म प्रति युनिट रू. ८ र ५१ युनिटदेखि १५० युनिटसम्म रू. ९.५० र १५१ युनिटदेखि २५० सम्म प्रति युनिट रू. १० र २५१ युनिटदेखि ४०० सम्म प्रति युनिट ११ र ४०१ युनिटदेखि माथिको खपतमा रू. १२ प्रति युनिटका दरले महसुल लागने।

यसै तरिकाले १५, ३०, र ६० एम्पियरका सिंगल फेज तथा श्री-फेजको बिलिङ्ग गर्ने। तथापि, पहिलो उप-समूह (उदाहरण: मासिक ० देखि १० कि.वा. घण्टा सम्म खपत गर्ने) बाट दोस्रो उप-समूह (उदाहरण: मासिक ११ देखि २० कि.वा. घण्टा सम्म खपत गर्ने) मा जाँदा सम्पूर्ण विद्युत खपतको इनर्जी शुल्क दोस्रो उप-समूहको इनर्जी शुल्क बमोजिमको महसुल दर लागने विधि सिंगल फेज तल्लो भोल्टेज (२३०) को लाइन मार्फत ५ एम्पियरबाट विद्युत खपत गर्ने उपभोक्ताको लागि मात्र लागू हुनेछ। ग्राहस्थ वर्गका अन्य उप-वर्ग तथा उप-समूहको बिलिङ्ग गर्दा उपरोक्त तालिकाको अन्य उप-समूहमा उल्लेख गरिए जस्तै प्रगतिशील (Progressive) विधि अनुसार गर्नुपर्नेछ।

ख. सामुदायिक थोक उपभोक्ता

सामुदायिक थोक उपभोक्ताको बिलिङ्ग गर्दा सामुदायिक संस्थाको कुल उपभोक्ता मध्ये २० युनिटसम्म खपत गर्ने उपभोक्ता र सो भन्दा माथि खपत गर्ने उपभोक्तालाई तोकिएको इनर्जी शुल्कका दरले बिलिङ्ग गर्ने। सामुदायिक थोक उपभोक्ताको बिलिङ्ग भोल्टेज स्तर अनुसार तोकिएको इनर्जी शुल्क स्वीकृत गरिएको छ। सामुदायिक थोक अन्तर्गत ५ एम्पियरका उपभोक्ताको मासिक १० युनिटसम्म खपत गर्ने गरिब तथा न्यून आय भएका उपभोक्ताहरूलाई पनि N X 20 युनिटसम्म साविक व्यवस्था बमोजिमकै बिलिङ्ग गणना विधि अनुसार नै हुने गरी इनर्जी शुल्क लागने छ।

द्रष्टव्यः

क) जुन उपभोक्ताको डिमाण्ड मिटर किलोभोल्ट एम्पियरमा नभई किलोवाटमा छ उक्त उपभोक्ताको किलोवाटलाई ०.८ पावर फ्याक्टरले भाग गरी किलोभोल्ट एम्पियरमा परिणत गरिनेछ। यस्ता उपभोक्ताले अनिवार्य रूपमा ने. बि. प्रा. ले तोकेको अवधि भित्र क्यापासिटर जडान गर्नुपर्नेछ। तोकिएको अवधि भित्र क्यापासिटर जडान नभएको

(Handwritten signature)

- उपभोक्ताको डिमाण्ड चार्ज हिसाब गर्ने हकमा कि.वा. लाई ०.८ को सट्टा ०.७ ले भाग गरी किलोभोल्ट एम्पियरमा परिणत गरिनेछ।
- ख) बिगतमा नेपाल सरकारको नीतिगत निर्देशन अनुसार सरकारले तोकेको औद्योगिक क्षेत्रको हकमा कुल बिल रकममा १०% छुट दिने साबिकको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिने।
- ग) सरकारी अस्पताल तथा स्वास्थ्यचौकी (आवास गृह बाहेक) ले २१ दिन भित्र बिल भुक्तानी गरेमा कुल बिल रकममा २० प्रतिशत छुट दिने।
- घ) सबै वर्गका उपभोक्ताका लागि अन्य दस्तुर तथा सेवा शुल्कमा कुनै परिवर्तन गरिएको छैन।
- ङ) ११ के.भि. र सो भन्दा माथिका उपभोक्ताहरुमा अनिवार्य रुपमा टि.ओ.डी. मिटर जडान गर्ने व्यवस्था गर्ने।

(Handwritten signature)

अनुसूची ३

उपभोक्ता वर्गको परिभाषा

१. ग्राहस्थवर्ग

यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।

- क. आवश्यक उद्देश्यका लागि तल्लो भोल्टेजमा जडान भएका सिंगल फेज सप्लाई ५ एम्पियर देखि ६० एम्पियर क्षमतासम्मका विद्युत शक्ति उपभोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
- ख. थ्रि फेज तल्लो भोल्टेजमा सप्लाई लिएका उपभोक्ताहरू।
- ग. थ्रि फेज मझौला भोल्टेजमा सप्लाई लिएका उपभोक्ताहरू र
- घ. सिंगल फेज ३० एम्पियरसम्म जडित क्षमता भएका साना पसल, व्यवसाय, धार्मिक वा सामाजिक संघ संस्था, हेल्थ क्लिनिक, शिक्षण संस्था, कुखुरा पालन, होटल, लज, रेष्टुरेन्ट व्यवसायमा लागेका उपभोक्ताहरू।

२. औद्योगिक

यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।

- क. उत्पादनमूलक उद्योग: कोरामाल, अर्ध प्रशोधन वा उत्पादनमूलक उद्योगहरू जस्तै: चामल, दाल, पिठो, तेल, चिनी, खाँडसारी, दुध, घ्यु, दुग्ध पदार्थ, पाउरोटी, विस्कुट, चिया, कपडा, जुत्ता, चप्पल, साबुन, सलाई, कागज, स्टेशनरी सामान, औषधी उत्पादन गर्ने, कपास स्पिनिंग, गार्मेन्ट उद्योग, कोरामाल रंगाउने (डाइंग) उद्योग आदि।
- ख. खनिज उत्खनन् उद्योग।
- ग. कृषिमा आधारित उद्योग: पशुपालन, कखुरापालन, मौरीपालन, मत्स्यपालन, रेशम, खेती, शीत भण्डार, आदि।
- घ. सञ्चार व्यवसाय वाहेकका छापाखाना।
- ङ. यन्त्रशाला, वर्कसप आदि।
- च. निर्माण सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योग जस्तै सिमेन्ट, आईरन तथा स्टील आदि र
- छ. घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय/विकास समिति, उद्योग विभाग तथा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भएका अन्य उद्योगहरू।

स्पष्टिकरण: तल्लो भोल्टेज स्तर (४००/२३० भोल्ट) मा जडित १० के.भि.ए. वा सो भन्दा कम जडित क्षमता भएका औद्योगिक उपभोक्ताहरू ग्रामीण एवं घरेलु उद्योग वर्गभित्र पर्नेछन्। सो भन्दा बढी क्षमता भएका उद्योगहरू साना उद्योग अन्तर्गत पर्नेछन्।

(Handwritten signature)

३. **व्यापारिक:** यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।
- क. पर्यटन व्यवसाय: होटल, रेष्टुरेन्ट, बार र ब्यवसायिक रूपमा सञ्चालित आवस गृह, ट्राभल एजेन्सी र पर्यटनसँग सम्बन्धित अन्य सेवाहरू।
 - ख. निर्माण व्यवसाय।
 - ग. परामर्श सेवा।
 - घ. बैंक तथा वित्तिय संस्था, दूरसञ्चार व्यवसायसँग सम्बन्धित सेवा प्रदान गर्ने कार्यालय।
 - ङ. फोटोग्राफी, कलर ल्याब।
 - च. पूर्वाधार विकास निर्माणको लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
 - छ. मुनाफा आर्जन गर्ने उद्देश्यका साथ स्थापना भएका नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्वका संघ संस्थाहरू।
 - ज. व्यवसायिक/ नाफामूलकरूपमा सञ्चालित यातायातका साधनहरू जस्तै केवलकार, रोपवे, ट्रली सञ्चालनका लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू र
 - झ. नाफा आर्जन गर्ने उद्देश्यले स्थापित जुनसुकै व्यापार व्यवसाय गर्ने औद्योगिक, गैह्र ग्राहस्थ र मनोरञ्जन वर्गका उपभोक्ता बाहेकका अन्य फर्म, कम्पनी, संघसंस्था, कार्यालय, प्रतिष्ठान, अस्पताल, नर्सिङ्ग होमहरू आदि।
४. **गैह्र व्यापारिक:** यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।
- क. नेपाल सरकारको सम्पूर्ण कार्यालयहरू।
 - ख. विकास समिति ऐनद्वारा स्थापित विकास समितिहरू।
 - ग. नेपाल सरकारको पूर्ण तथा अधिकांश स्वामित्व भएका अन्य संघ संस्थाहरू।
 - घ. रेडियो नेपाल, नेपाल टेलिभिजन।
 - ङ. नेपाल सरकारको सम्पूर्ण वा अधिकांश स्वामित्वमा सञ्चालित अन्य गैह्र व्यापारिक संस्थाहरू र
 - च. सामुदायिक उद्देश्यले सञ्चालित विश्व विद्यालय, अस्पताल, आदि गैह्र नाफामूलक संस्थाहरू।
५. **सिँचाई:** कृषि प्रयोजनको लागि सिँचाई संयन्त्रहरूमा कृषि मिटर जडान गरी विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
६. **खानेपानी:** यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।

(Handwritten signature)

- क. सामुदायिक खानेपानी: नेपाल सरकार एवम् सामुदायिक संस्थाहरूले खानेपानी प्रयोजनको लागि सञ्चालन गरेका संयन्त्रहरूमा विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने कार्यालय तथा संघ संस्थाहरू, नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारले स्थापना गरेका फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रहरू।
- ख. अन्य खानेपानी: गैर व्यापारिक प्रयोगजनको लागि निजी क्षेत्रबाट संचालित खानेपानीका संयन्त्रहरूमा विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने कार्यालय तथा संघ संस्थाहरू।
७. सडक वक्ति: सार्वजनिक सडकमा वक्ति बाल्ने प्रयोजनको लागि स्थानीय निकाय र गा.वि.स./वडा/टोल/सडकका नागरिकले उपभोक्ता समूह गठन गरी सम्बन्धित स्थानीय निकायको सिफारिशमा छुट्टै मिटर जडान भएका सडक वक्तिहरूसँग सम्बन्धित उपभोक्ता।
८. यातायात: यस वर्गभित्र देहायका उपभोक्ताहरू पर्नेछन्।
- क. चार्जिङ्ग स्टेशन: विद्युतीय सवारीसाधन चार्ज गर्न स्थापना भएका चार्जिङ्ग स्टेशनहरू र सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग हुने सफा टेम्पोको ब्याट्री चार्ज गर्न विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
- ख. अन्य यातायात: अन्य सार्वजनिक यातायातका साधन जस्तै केवलकार, रोपवे, मेट्रो आदि सञ्चालनका लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
९. धार्मिक स्थल: (साविकको मन्दिर वर्ग) नेपालीले मान्ने गरेका मन्दिर आदिकै नाममा वा सार्वजनिक स्थलमा रहेका कुनै पनि धर्मको मठ, मन्दिर, गुम्बा, विहार, चर्च, मस्जिद, विद्युतीय शवदाह गृह आदिमा मिटर जडान हुने उपभोक्ताहरू।
- स्पष्टिकरण: धार्मिक स्थल परिसरभित्र रहेका आवासीय भवन, व्यापारिक पसल लगायत अन्य व्यापारिक तथा व्यावसायिक प्रयोजनको लागि अलग अलग उपभोक्ता वर्गमा मिटर जडान गरी तत् तत् वर्गको विद्युत महसुल लाग्नेछ।*
१०. अस्थायी वक्ति: साधारणतया ९० दिन वा सो भन्दा कम समयको लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
११. गैह्र ग्राहस्थ: राजदुतावास, वैदेशिक नियोग, आइ.एन.जी.ओ., निजी क्याम्पस तथा शिक्षण संस्था, तारे होटल, सपिङ्ग मल, आदिको लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।

(Handwritten signature)

१२. मनोरञ्जन व्यवसाय: सिनेमा हल, फन पार्क, नाच घर आदिको लागि विद्युत शक्ति प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरू।
१३. सामुदायिक थोक ग्राहक: ग्रामिण क्षेत्रमा सामुदायिक रूपमा विद्युत वितरण सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले सहकारी ऐन, २०४८ बमोजिम दर्ता भई एक विन्दुमा मिटर जडान गरी त्यस क्षेत्रका उपभोक्ताहरूलाई विद्युत वितरण गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग सम्झौता गरेका वितरक संस्थाहरू।

(Handwritten signature)